NURHAK'TAN KIZILDERE'YE EYLEMCİLER ANLATIYOR **12 MART 3. BÖLÜM**

KURULUŞUNDAN DAĞILIŞINA KADAR TÜM OLAYLARLA THKP-C — CUMA GÜNÜ BAŞLIYORUZ

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA 30 NİSAN 1980 10 LİRA

İRAN Beni Sadr, içişlerine karışmazsa ABD ile anlaşabileceklerini söylerken Beheşti Amerikalı askerlerin cesetlerini bile pazarlık konusu yapmak istiyor

ABD Brzezinski, İran'a yeniden askeri müdahalede bulunma ihtimalinin ortadan kalkmadığını söyleyerek alay edilmesini kınadı

AET Lüksemburg'taki AET Zirvesinde Amerikan operasyonu eleştirilmedi. AET, rehineler 17 Mayısta bırakılmazsa İran'a ambargo uygulayacak

ABD Dışişleri Bakanı Vance istifa etti

SOVYETLER PUSUDA

Dünya ABD-İran kapışmasıyla meşgulken, Ruslar İran'a yönelik orta menzilli füzeler yerleştiriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

DÜNYA kamuoyu ABD'nin rehineleri kurtarma operasyonuyla uğraşırken, Sovyetler Birliği'nin işgal altındaki Afganistan'ın İran sınırı yakınlarına orta menzilli füzeler yerleştirdiği bildirildi. Söz konusu füzelerin İran'a ve Basra Körfezine yönelik olduğu belirtiliyor.

Bu arada, ABD'nin rehineleri kurtarma operasyonuna karşı çıkan Dışişleri Bakanı Cyrus Vance istifa etti. Vance'ın istifasından Başkan Carter'ın siyasi hayatının zarar göreceği ifade ediliyor. Vance'ın istifasının ardından, İran'a askeri müdahaleyi desteklediğini belirten Carter'ın Güvenlik İşleri Başdanışmanı Brzezinski'nin yönetim içinde güç kazandığı gelen haberler arasında.

İran'da ise Devlet Başkanı Beni Sadr, İran'ın içişlerine karışmaması durumunda ABD ile anlaşmalarının zor olmadığını açıklarken, aşırı dinci kanadın temsilcisi Ayetullah Beheşti operasyonda ölen Amerikalı askerlerin cesetlerini bile pazarlık konusu yapacaklarını duyurdu. Dışişleri Bakanı Kutbzade Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta, rehineler sorununun barışçıl yoldan çözülmesi ihtimalinin ortadan kalkmadığını, bu nedenle kuvvete başvurulmaması gerektiğini söyledi.

AYRINTILI HABERLER 3. SAYFAMIZDA

OLAY YARATACAK BELGELER

Bir siyasal partinin gizli yazışmaları

Binlerce insanın kaderiyle ilgili kararları kimler nasıl alıyor?

YAKINDA Aydınlık'TA

Sendikalar, MİSK'in açıklamasını yalanladı

Türk-İş'e bağlı sendikalar, MİSK'in Kayseri mitingine katılmıyor

- Türk-İş'li sendikalar MİSK'i eylem birliği yapılacak bir örgüt olarak görmediklerini söylediler.
- Sağlık-İş Başkanı Başoğlu, MİSK'in açıklaması için "ayak oyunu" dedi.

İŞÇİ SERVİSİ

TÜRK-İş'e bağlı sendikalar dün MİSK'in "Kayseri mitingine çok sayıda Türk-İş'e bağlı sendikanın katılacağı" yolundaki açıklamasını yalanladılar.

Bir başka konfederasyonun mitingine katılmanın ancak örgüt kararıyla olabileceğini, Türk-İş'in ya da bağlı sendikaların böyle bir kararının ise olma-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

CHP Denizli Milletvekili Keskin:

«AP örgütlerinde hazırlanan listelere göre kıyım sürdürülüyor»

ANKARA (ÖZEL)

CHP Denizli Milletvekili Adnan Keskin belgelere dayanarak yaptığı açıklamada kamu personeli kıyımının Adalet Partisi örgütlerince ha-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Bir yıldır ahırda öğrenim görüyorlar

- İslahiye'nin İncirli köyünde 80 ilkokul öğrencisinin öğrenim gördüğü ahırda ne pencere var ne de kapı

MEHMET ÖZDEMİR (İSLAHİYE)

İSLAHİYE'nin İncirli köyünde 80 ilkokul öğrencisi öğrenimini 1979'un ekim ayından beri ahırda yapıyor. İlkokul binası hâlâ tamir edilmediğinden öğrenim bir süre daha ahırda sürecek.

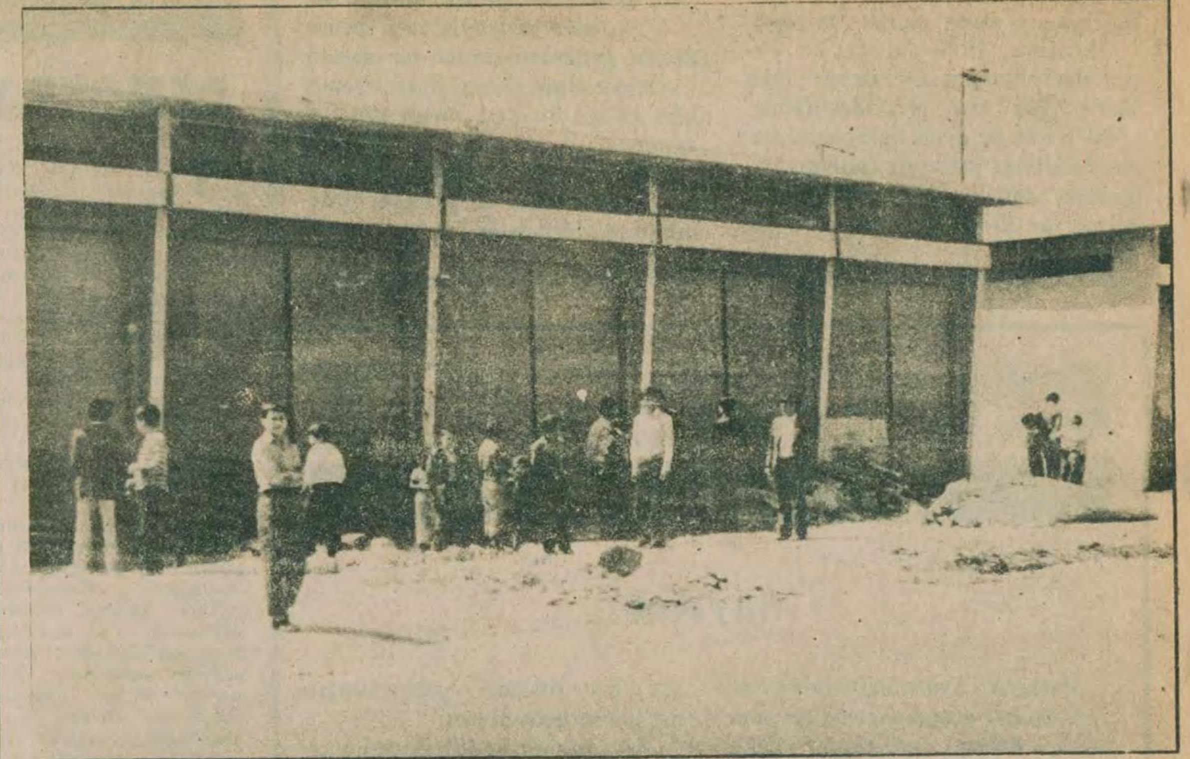
Çok kötü şartlar altın-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

İncirli köyünün 80 çocuğu ilköğrenimlerini ahırda yapıyor. Penceresiz, kapısız binada daha ne kadar kalacakları da belli değil. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Olay sırasında bu dükkanlara sığınanlar dışardan taranmış

Tarsus'taki olaylar sırasında dışarıdan ateş edilerek içeriye sığınanlardan iki yurttaşın öldürüldüğü söylenen atölyeler...

Konya'da 25 Nisan günü arkadaşının evinde otururken komandolar tarafından silahla taranarak öldürülen öğretmen Hasan Namık Duru.

Son on gün içinde yurdun çeşitli yerlerinde 8 öğretmen öldürüldü

Malatya ve Kars'ta iki öğretmen öldürüldü

- Ankara'da Iraklı bir kız öğrenci öldürüldü

HABER MERKEZİ

DEMİREL hükümetinin sürgün ve kıyım politikasından en çok nasibini alan kesim olan öğretmenler son on gün içinde anarşinin de boy hedefi haline geldiler.

Geçtiğimiz hafta altı öğretmen yurdun çeşitli yerlerinde öldürülürken, dün de Malatya'da bir ilkokul müdürü ile bir ortaokul öğretmeni katledildiler.

Kars'ın İsmet Paşa İlkokulu Müdürü Kemal Sivehanlı okul önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Katillerin kimliklerinin belirlenemediği ve soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

Malatya'da ise Hasan Karagöz adlı bir ortaokul öğretmeni evinden çıktığı sırada silahlı bir kişinin saldırısı sonucu hayatını kaybetti. Öldürülen öğretmenin sol görüşlü olduğu öğrenildi.

ADANA'DA BİR CESET BULUNDU

Adana'da Sevhan neh-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

BAŞYAZI

Türkiye'de parlamento zamanını doldurdu mu? (2)

Doğu Perinçek

DOĞADAKİ her şeyin doğup büyümesi ve ölmesi gibi siyasi kurumlar da dünyaya gelir, büyür, köhneleşir ve ölürler. Her kurumun yeni ve devrimci nitelik taşıdığı bir dönem vardır, daha sonra ise kabuk bağladığı, çürüdüğü ve gericileştiği bir dönem. Gericileşmek ölüme yaklaşmak demektir.

Öyle gözükmektedir ki, 1876'lardan bu yana ilerici bir rol oynayan parlamento, Türkiye'nin yakın geleceğinde de halkın savunması gereken bir mevzi olmaya devam edecektir. Ta ki, demokratik halk iktidarının gerçekleşmesi ülkemizin gündemine gelene kadar. O zaman hiç

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

YORUM

Devletin hedefi kim?

BAŞBAKAN Demirel'in AP Gençlik Kolları Kongresinde yaptığı konuşma, hükümet ve Adalet Partisi adına talihsizlik olmuştur. Paslanmış anti-komünizm silahına sarılan Başbakan solu, anarşinin ve kötülüklerin kaynağı ilan etmiş, 1974 genel affına ve fikir özgürlüğüne saldırmıştır.

"Sola karşı olanların yuvası AP'dir" diyen Demirel, şunları eklemiştir:

"Devletin... beş yüz bin askeri, elli bin polisi, yüz bin jandarması var. Yetmedi mi? Eli silah tutan herkesi devlet göreve çağırma hakkına haizdir. ... Biz meşruiyetin içinde kalacağız. Devlet bitinceye kadar mı meşruiyetin içinde kalacağız? Öyle de demedik."

Demirel'in Türkiye'deki anarşinin, terörün ve kardeş kavgası kışkırtıcılığının kaynakları olan

(Devamı sa. 6 sü. 9'da)

Anayasa Mahkemesi Başkanı Müftügil

«Özgürlükçü demokrasinin ilkelerinin eksiksiz uygulanması önemlidir»

ANKARA (AA)

DANIŞTAY Genel Kurulunca Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilen Orhan Onar'ın ant içme töreninde konuşan Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftügil "Anayasamız devletin görevleriyle yurttaşın hak ve özgürlüklerini dengeli bir biçimde düzenleyen her yönüyle gerçekten hukuk abidesi niteliğinde olan büyük bir eserdir. Bu Anayasanın insan haysiyetine

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Mehmet Ali Ağca idam cezasına çarptırıldı

- Savunma Avukatı Turan Özbay- "Abdi İpekçi sanki kutsal kişiymiş, mesihmiş gibi gösterilip, ona karşı olanları cani gibi göstermek doğru değildir" dedi.

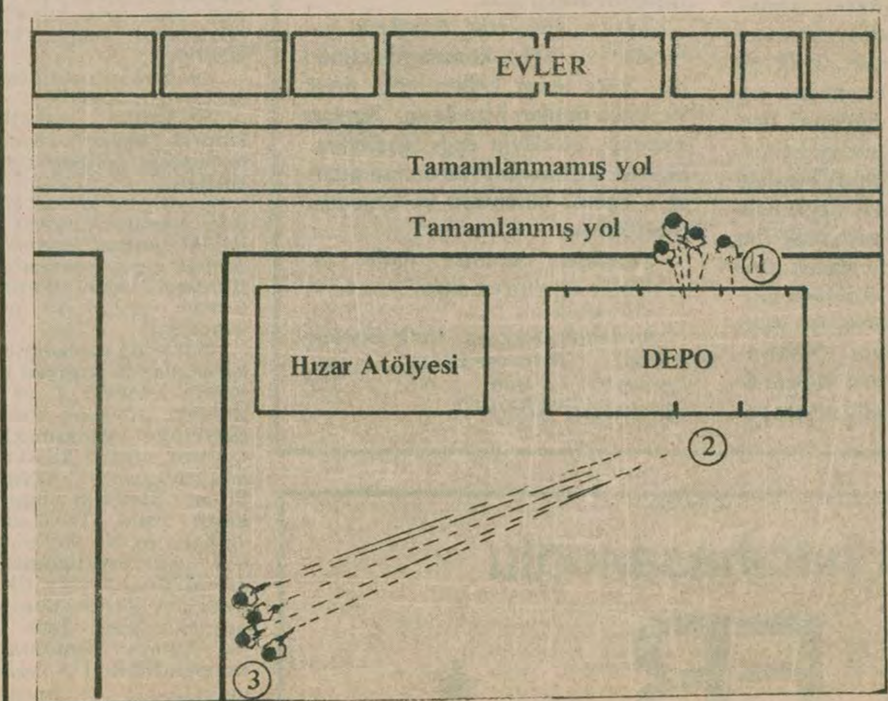
HABER MERKEZİ

İSTANBUL Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanan Mehmet Ali Ağcı, idam cezasına çarptırıldı. Abdi İpekçiyi öldürdükten sonra kaçtığı arabayı kullanan Yavuz Çaylan da 3 yıl ağır hapse mahkum edildi.

Sıkıyönetim Askeri Savcısı Ahmet Koç'un, dava ile ilgili esas hakkındaki mütalaasını okuduktan sonra karar ve-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Tarsus katliamının otopsi sonuçları hâlâ açıklanmadı

Görgü tanıklarının ifadelerine göre ateş başlayınca hızar atölyesine sığınan yurttaşlara (1) nolu yerden, kepenklerin önünden ateş açılmış. Atölyenin arkasında bulunan ve (2) no ile gösterilen küçük kapıdan çıkmak isteyenlere ise (3) nolu yerde mevzilenen polislerce ateş açılmış.

TARSUS (ÖZEL)

TARSUS'ta 9 yurttaşın öldürülmesiyle sonuçlanan olayların üzerinden bir hafta geçmesine rağmen otopsi sonuçları hâlâ açıklanmadı. Olaylardan sonra Tarsus'a giden Devlet Bakanı Orhan Eren ölenlerin üzerinden klaşinkof mermisi çıktığını söylerken, savcılık yetkilileri henüz otopsinin sonuçlarının belli olmadığını açıklamışlardı. Bakanın yetkililerin ifadesiyle "tahmine dayanan" açıklamalarından sonra, bugüne kadar gerçek durumu ortaya çıkaracak otopsi sonuçları hâlâ açıklanmadı.

Öte yandan görgü tanıkları olay günü kaçarak civardaki bir hızar atölyesine sığınıp kepenkleri indiren bazı yurttaşların da dışardan tarandığını söylüyorlar. Atölyenin kepengi kurşunlarla delik deşik olmuş durumda. Mahalle sakinleri atölyenin arkasındaki kü-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Erdemir'de ne var ne yok?

Nicedir, kısa adı Erdemir olan, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ile ilgili bir şeyler yazmak istiyordum; bugün-yarın derken, iş uzadı. Ama, bir bakıma iyi de oldu. Çünkü, Erdemir'deki son gelişmeleri yansıtma olanağına da kavuşmuş oldum böylece.

Bizde hükümetlerin, niçin hükümet olduklarını bir kıyısından göstermesi bakımından Erdemir tipik bir örnektir. Erdemir'in son birkaç yıllık geçmişine bakınız, ülkemizin tek yassı mamül üreticisi olan bu kuruluşun, her hükümet değişikliğinde yönetimini de tazelediğini göreceksiniz.

2. MC döneminde Erdemir Yönetim Kuruluna AP'li, MSP'li ve MHP'li üyeler girmiş. O dönemde MSP'li üyeler ağır basıyormuş. Galiba bundandır, arada bir Erbakan Hoca, Erdemir'i ''ziyaret'' eder ve çoluğu-çocuğu ile Erdemir lojmanlarında (bazen plajında) hafta tatilleri geçirirmiş.

Ecevit hükümeti döneminde Erdemir tekrar yönetim değiştirmiş, bu kez de, bir-iki MSP'li içerde bırakılarak, Erdemir'in dizginleri CHP'lilerce toparlanmış; bir zaman da onlar ''deh deh''lemiş Erdemir'i!...

Geçtiğimiz haftalarda ise, Erdemir'de ''nöbet''i, yeniden AP'liler devraldı. Eski Sağlık Bakanlarından Cevdet Aykan'ın Başkanlığında, Orhan Kabibay'lı, Emin Alpkaya'lı, Orhan Göncüoğlu'lu bir yönetim Erdemir'in başına oturdu. Siyasi eğilimleri bakımından MHP'yi de ''koltuk''layan bir yönetim...

Erdemir'in yeni yönetimidir, birşeyler yapacaktı elbette; nitekim yaptı da: Genel Müdür Tuğrul Aktutay apar-topar görevinden alındı; yerine, Hitler döneminde Almanya'da öğrenim gören Muzaffer Tuğal atandı. Şu sıralar Erdemir'deki idari operasyon sürüyor...

Bütün bunlar, bir bakıma alışılagelmiş şeyler de Erdemir gibi kuruluşların dönem dönem büyük bir iştahla paylaşılmasının, yıllar içinde, devlete neye mal olduğu ve olacağı da Erdemir örneğinde hayli açıktır:

Erdemir'in yeni Yönetim Kurulu Başkanı Cevdet Aykan, geçtiğimiz haftalarda bir basın toplantısı yaptı ve bakınız özet olarak ne dedi:

''Erdemir, 1979 yılı için bir üretim planlaması yapmış, ancak bunun yüzde 70'i zor gerçekleştirilmiş. 1980'in ilk üç ayına bakıyoruz, üretim hedefinin yarısında kalınmış. İşgücünün ton başına verimliliğinde düşme var. Eldeki stok ise, 100 bin ton...''

Yani Erdemir, mehter adımlarıyla ilerliyor!

Peki niçin?

Hadi diyelim ki, özellikle son bir yıldır Erdemir hammadde darlığı çekiyor, hedeflenen üretime ulaşılamamasının nedeni bu. İyi ama, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarı Mehmet Gölhan'ın AA muhabirine yaptığı şu açıklamaya ne buyrulur:

''Erdemir'in 1980 yılı üretimi 960 bin ton olacaktır. 1982'de 1.5 milyon tona, 1989'da da 5.5 milyon tona ulaşacağız. Yalnız şu var ki, bizim 5.5 milyon tonluk yassı mamül üretimine ulaştığımız yıllarda, Türkiye'nin yassı mamül ihtiyacı 13-14 milyon ton olacaktır.''

Bu demektir ki, -planlanan üretim hedeflerine ulaşılması durumunda bile-, ülkemiz 1989 yılında yassı mamül ihtiyacının üçte ikisini ithal etmek zorunda kalacaktır.

Oysa, yurtsever bilimcilere kulak verilse buna gerek kalmaz. Ama, nerede o kulaklar!...

Şu söylenebilir: Mevcut durumuyla, Erdemir, ülke ihtiyacını hiç bir zaman karşılayamayacak olan, ama diğer yandan hissedarlarına yılda ortalama yarım milyar lira kâr dağıtan garip bir ''ulusal'' kuruluşumuzdur.

* * *

Geçen hafta, Erdemir'in yeni Genel Müdürü Muzaffer Tuğal, bir basın toplantısı düzenledi. Ola ki birşey çıkar diye kalktık gittik. Gazeteci arkadaşlar doğrusu iyi hazırlanmışlardı. Yeni Genel Müdürü sorularıyla topa tuttular:

– Fabrikaya komandolar alınacakmış, ne dersiniz?

– Yok, diyor Genel Müdür, dedikodudur! Personelimiz zaten fazla...

– Fabrikanın alımlarında yolsuzluklar yapılıyormuş.

– Henüz yeniyim, bilmiyorum. İnceleyeceğiz. Yolsuzluk varsa, önleyeceğiz...

İki saate yakın süren toplantı, ''..ceğiz'' ve ''..cağız''lara sık sık eklenen ''üç maymun'' simgesi örnekleriyle tükendi.

Toplantıyı izlerken, köylü dostlarla küçük balıkçı dostların şikayetleri geldi aklıma. Genel Müdüre sordum:

– Şu baca gazlarıyla asitli suların denize akıtılması sorunu ne olacak?

Önlem almacakmış, hatta alınmış bile. Dünya Bankası bunun için fon ayırmış...

Şimdilik bekleyeceğiz. Ama, bütün ilgililer bilsin ki, gözümüz Erdemir'in de üzerindedir...

düşünce dünyası

HASAN ALİ YÜCEL

M.Rauf İnan

BUNLAR bugün artık dünyada, aramızda değiller, yine de adları basınımızda, dillerimizde, gönüllerimizde geçen, unutulamayan, anılanlardır. Öncüleri Mustafa Necati idi; Hasan Ali Yücel, Hakkı Tonguç, Rüştü Uzel, Nurullah Ataç ve arkadaşlarının kadrosuydu bu. Son olarak (13 Ocak 1973'te) Sabahattin Eyüboğlu aralarına katıldı; 35 yıl öncesi gibi. (Ocak ayı bu kadronun üçünü almıştır: 1 Ocak Mustafa Necati, 13, S. Eyüboğlu, 20 Ocak R. Uzel)

Kadronun başkanı Yücel'di. 1921'in 16 Temmuzunda amacını Mustafa Kemal Paşa'nın gösterdiği ve 1924'te başlattığı devrimci eğitimimizi, tarihimizde halkçı, ulusçu, atılımcı, ekinci (kültürcü) usçu (akılcı) ve kişilikçi niteliğine ulaştıran onun başkanlığındaki kadro oldu. Bir bakıma 1935'e dek hazırlığı süren bu dönem 1935-38'de Saffet Arıkan'la gelişmiş, 1946'ya dek Yücel'in Bakanlığında ve başkanlığında tüm ilkeleri ile gerçekleşmiş, ondan sonra da bırakılmıştı. Onu gerçekleştiren bir Atatürkçü eğitimci kadrosu idi.

Atatürkçü eğitimin özellikleri

a. Eski eğitim kurumlarındaki ve yöntemlerindeki, ulusumuza uygun olmayanlardan değişemeyecek olanları kökünden yıkmak, yerlerine yenilerini koymak, değişebilecek olanları kökünden değiştirmek, yenileştirmek;

b. Yurdun, toplumun koşullarına, gerçeklerine uygun ve gereksinmelerini karşılayan, halka dönük ve halk için yeni eğitim kurumları kurmak;

c. Başka yerden yansılanmayan (taklit edilmeyen), tümüyle kendimize özgün ve sözcüğün tüm anlamıyla ulusal bir eğitim sağlamak;

d. Bilinçlendirecek, bireyde kendi yaşamını ve toplumun yaşamını değiştirip düzeltecek, yükseltecek nitelikte güç ve beceri kazandıran, insan, yurttaş değerini ve sevgisini artıran bir eğitim gerçekleştirmek;

e. Geleceği kavrayan, halk yığınlarına yönelen bir eğitimi başarmak;

f. Kurmada, geliştirmede yavaş değil, hızlı, atılımlı olmak;

g. Bugünkü deyimiyle, insan ve toplum hakkına, insan ve toplum değerine, yurttaş ve toplum gücüne, usa, anlağa (zekaya) gerçekçi bir yatırım sağlamak.

Bu ödevi ve amacı o eğitimcilere yeni devletin kuruluşunun daha ilk yıllarında onun kurucusu Gazi Mustafa Kemal Paşa vermişti.

Yalnız Cumhuriyet çağında değil, bütün tarihimiz boyunca milli eğitimimizde ve insanlığın eğitim tarihinde en büyük gelişmeyi gerçekleştiren bir dönem olmuştu. Onu başaracak özel yetenekte ve özyapıda (karakterde) bir takım (kadro) ve o takım için bir başkan gerekti. İşte bu başkan o Yücel ve takımı da arkadaşları olmuştu.

O neden unutulmaz?

Büyük anlakları (zekaları), büyük insanları ancak büyük uluslar çıkarırlar. Bunun yöntemi de, gerçek değerleri ayıklayıp seçmek, değerini kavramak, büyük yığınlara tanıtmak, gönüller de, kafalarda yaşatmaktır. Bu yapılmazsa, değersizlikler değer yerine geçer. Gerçek değerlerin yoksanması (inkarı), unutulması bilgisizliğin yaygın olduğu toplumların özelliklerindendir. Gelecek günlerimizin dünyaca beğenilecek, övülecek büyük Türk anlakları yüce dağlar gibi, bu yüksek tepelerin üzerinde kurulacaktır.

Bu nedenledir ki, üyelerinin sayıları 100.000 leri aşan büyük öğretmen örgütlerimiz, Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu, Türkiye Öğretmenler Sendikası gibi, Türkiye Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği de Yücel'i her ölüm yıldönümünde anmaktadır.

Milli eğitimimizin gelişmesi veya duraklaması, hatta gerilemesi, ulusal yapımıza ve gereksinmelerimize uygun olması, ya da olmaması, geleceğimiz ve geleceğimizin yazgısı sorunudur.

Yücel'in yazınımızda, yazı ve düşün yaşamımızda olan değerli hizmetlerini, başarılarını, onun o alandaki ülküdaşlarına bırakarak, onun milli eğitimimizdeki ve ekinimizdeki (kültürümüzdeki) başarılarına bir göz atmak yeter:

O 1938'de Bakanlık görevini üstlendiği zaman -bizde hiç de rastlanmayan bir olgunlukla- kendisinden önceki Bakan Saffet Arıkan'ın başladığı değerli işlerin, girişimlerin hepsini benimsemiş ve gelişmeyi tarihte görülmemiş bir hızla sürdürmüştü. O, Bakanlığa geldiği yılda nüfusumuzun ancak yüzde 29,3'ü okuma yazma bilirken 1949'da bu oranın yüzde 40'a çıkmış olması bu hızın ve bu hızla başlamış olan girişimlerin sonucudur. (Sonradan bu gelişme öylesine durmuş ve dahası gerilemiş ki, 1960'ta yüzde 39'a düşmüş, 27 Mayıs devriminin getirdiği silkinme ile 1975'te yüzde 58'e çıkmıştır.)

1938-46 arasında -2. Dünya Savaşının getirdiği o sıkıntılar, zorluklar, tehlikelerle dolu- 8 yıllık bir süre içinde milli eğitimin her alanında okul, öğretmen ve öğrenci sayısının en az 2 katı aşmış olması, onun başarılı hizmet tablosunu yansıtır. Öğretmen yetiştiren kurumlardaki öğrenci sayısı, teknik öğretimdeki okul, öğretmen, öğrenci sayısı 7-8 kattan çok artmıştı.

Hele, öğretmenlerin üstlenmesiyle Halkevlerinde, belki dünya eğitim tarihinde görülmemiş ve bugün düşlenmeyecek nitelikte coşkulu, özverili atılımlar, gelişmeler sağlanmış, aydınla, öğretmenle halk bütünleşmiş, aralarındaki, yüzyıllar süren korkunç ayrılık uçurumu kalmamıştı.

Hele yayın alanında

Onun 1939'da topladığı (I. Türk Neşriyat Kongresi) geçen 35-40 yıl içinde bir daha yinelenmemiştir. Bu kongrenin etkisi ve sonucu şu olmuştur ki, 6 yıla kalmadan, dünya düşün ürünlerinin en değerli seçme yapıtlarından, klasiklerden 531'i hemen 5 yılda dilimize çevrilmiştir. (Ondan sonra da bu çaba gevşemiş, yavaşlamış ve durmuştur; çeşitli bahanelerle)

1940-46 arasında Bakanlığın yayımladığı, ya da yayımlamaya başladığı genbilik (ansiklopedi) ve sözlüklerin sayısı 7, dergilerin sayısı 8'dir. Özel yayınevleri de Bakanlığın bu çabalarına katılarak, çok değerli diziler yayınlamaya başlamışlardı. O'ndan sonra bu da durdu. Bu çabalara uygun olarak, genç kuşakta öğrencilerde, tüm aydınlarda -ancak gelişmiş ülkelerde görülebilen- geniş bir okuma atılım ve coşkusu başlamıştı. Tüm okulların ders kitapları da Bakanlığın yayını idi.

Güzel sanatlarda

Tiyatro eserlerinden başka, sanat takvimleri de onun Bakanlığının yapıtları idi. Bir anıt yapıt olan Güzel Sanatlar Dergisi, O, Bakanlıktan ayrıldıktan sonra sürmedi. Devlet Resim ve Heykel Sergileri, Devlet Konservatuarı, müzik, resim, heykel alanında yeni bir sanatçı kuşağının yetişmesini o sağladı.

Ankara'daki sergievi binasının tanınmış Alman mimarı Prof. Bonatz'ın tasarılarıyla (planlarıyla) Devlet Tiyatro ve Operası yapılması, bugün büyük kentlerimizde müzik ve temsil alanlarında sağlanmış olan geniş başarılar gerçekte Yücel'in Bakanlığının başarılarıdır. O gelişmeler ve o atılımlardır ki, bizde Faust gibi operalar, en elverişsiz koşullar içinde, kendi sanatçılarımızca sahnelenebildi ve Yunus Emre Oratoryosu gibi evrensel yapıtlar hazırlandı ve yapımlandı. Bugün müzik ve temsil alanlarında en ileri ülkelerde Türk sanatçılarının topladıkları beğeni ve hayranlıkta Yücel'in sanatçı ruhunun coşkusunu, esrimesini görmek bir gerçeği kavramaktır. Üstün sanat yetenekli çocukların dış ülkelerde yetiştirilmesi yasası ve onun uygulanması ile büyük sanatçılarımızın yetişmesi onun hizmetidir.

Güzel sanatlar alanında o tutuş, o hız ve gelişme sürse idi, bugün yalnız büyük bir iki kentimizde gördüğümüz müzik, temsil, resim alanlarındaki büyük başarılar tüm yurda, büyük kentlerimizin gecekondu bölgelerine, küçük kentlerimize ve belki kimi köylerimize dek yayılmış olacaktı.

Sonuç

Yücel ve arkadaşları milli eğitim ve ekin, yayın ve sanat üzerinde düşünme, karar verme ve uygulamayı bir Bakanlık ayrıcalığı (imtiyazı) olmaktan çıkarmış, onu tüm meslek topluluklarına maletmişlerdi. Bakanlığının hemen ilk yılında, 1939'da ilk Milli Eğitim şurasını ve I. Neşriyat Kongresini toplamış, onların -hiç bir etki altında kalmadan- tam bir özgürlükle verdikleri kararların hepsini, eksiksiz olarak çok kısa sürede uygulamaya koymuş ve gerçekleştirmişti.

Eğitimimize onun Bakanlık kadrosunun getirdiği atılımlar ve başarılar nedeniyledir ki, Yücel ve arkadaşları öğretmen kamuoyunda hizmet ve eylemin bir örneği, bir ölçü ve değer birimi olmuşlardır. Eğitim alanımızda Bakanlığın ve yetkililerinin, hatta Bakanların çalışmalarına, tutuşlarına değer biçerken ölçü, Yücel ve arkadaşlarıdır. Çalışma ve başarı ölçüsünde onlara yaklaşıldıkça ancak değer kazanılır öğretmen anlayışlarında.

Yücel'den 17 yıl sonra, onun görevini üstlenen ve o yıllarda atılımlarını bilen bir Bakan -Sayın Dr. İbrahim Öktem- amacını, "milli eğitimimizi 1946 mihrakına oturtmak" olarak belirtmişti.

Yücel bir karar adamı idi. Bu karar tarihten Atatürk'e ve ondan ileriye, geleceğe giden bir akımın yönündeki karardı.

Adı üstünde emperyalizm!

Emperyalizme bağımlı bir ülkenin iktidarısın, ne yaparsın?

Elbette emperyalizm ne emrederse onu yaparsın... Eğer emperyalizmin emirlerini harfiyen yerine getirmezsen zaten iktidar olamazsın ayakta kalamazsın...

Niçin?

Çünkü gücünü halktan değil, emperyalizmden ve onun işbirlikçilerinden almaktasın da onun için...

Gerçi emperyalizme bağımlı bir ülkenin iktidarı olarak, emperyalizmin her dediğine "başüstüne" demek ve ülkeyi yabancılara sömürtmek zorundasın ama, bir taraftan da halk uyanıyor...

Sömürüye, emperyalizme karşı çıkıyor.

O zaman nasıl bir tavır takınacaksın?

İşte o zaman emperyalizme, sömürüye karşı çıkanlara savaş açacaksın.

Yani sömürüye, emperyalizme karşı çıkan gazeteleri, dergileri, kitapları toplatacaksın...

Yazarları hapishanelere tıkacaksın...

Akıl almaz işkencelere başvuracaksın.

Köyleri, evleri basıp insanları falakaya yatıracaksın...

Sivil komandolarını (!) aydınların, bilim adamlarının, halkın üzerine salacaksın...

Bu da yetmedi mi "devlet terörü"nü uygulamaya koyacaksın...

Tıpkı Tarsus'ta yaptığın gibi sudan sebeplerle halkın üzerine ateş açtıracaksın...

7'den 70'e onlarca insanın kanını akıtacaksın...

Dedik ya, sen emperyalizme bağımlı bir iktidarsın ve onun çıkarları için kendi halkını katletmeye mecbursun...

Dahası mahkumsun...

Eğer sen bu işi layıkıyla yapamayacak olursan, emperyalizm bu işi senden iyi yapacak birini bulur...

Kimbilir belki de iktidar koltuğuna bir faşist cuntayı oturtur...

1967'lerde Yunanistan'da, 1971'lerde de Türkiye'de böyle bir cuntayı iktidar koltuğuna oturtmadı mı?

Halen Arjantin'de, Şili'de emperyalizme bağımlı cuntalar iktidar koltuğunda oturmuyorlar mı?

Rıza Pehlevi'yi de İran tahtına emperyalizm oturtmamış mıydı?

Sonra ne oldu?

Halk ayaklandı, Şah kaçtı, emperyalizm İran'dan kovuldu.

Ama adı üstünde emperyalizm bu...

Kapıdan kovsanız bacadan girmeye kalkar...

Bunun için olmadık cambazlıklar yapar!

Nitekim biz de kurtuluş savaşımızla emperyalizmi ülkemizden kovmuştuk.

Ne var ki çok geçmeden, emperyalizme bağımlı iktidarları ülkemizin başında bulmuştuk!

Hani diyoruz, bizim başımıza gelen komşu İran'ın başına gelmesin...

Kapıdan kovulan emperyalizm bacadan girivermesin?

Onun için dikkat!

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Söyleşi

Yaklaşık 1 aydır haftada iki gün yayınlanan köşemiz oldukça ilgi çekti. Köşeyi geliştirme, daha olumlu bir yön verme doğrultusunda birçok öneriler aldık çevreden. Mektup yazanlar oldu, önerilerini sözlü olarak iletenler oldu. Bunların hepsini değerlendirip köşeyi daha canlı bir hale getirmek amacındayız.

Erzincan'ın bir nahiyesinden mektup yazan bir hekim arkadaş görüşlerini, 'Türkiyemizin gerçek ihtiyacı 'koruyucu tıp'tan yararlanmamak sorunudur. 'Koruyucu tıp' kişiyi hastalıktan korumak eğitmek onun üretici gücünü yüksek tutmak amacındadır. Bu yüzden sütunlarınızda koruyucu hekimlik, halk sağlığı, çevre sağlığı gibi konulara yer vermenizi istiyorum. Halkımız herşeyden önce doktoru, ebeyi, hemşireyi kendi hasta olduğunda kendine bakacak personel olarak değil kendini hastalıklardan koruyacak bu önlemleri halka birlikte alacak kişiler olarak görmelidir'' şeklinde bitiriyor ve karşılaştığı sorunlardan bazılarını şöyle dile getiriyor. 'Nahiyemizde elektrik yok, aşıları saklamak için bütangazlı buzdolabımız var fakat tüp ödeneği yok. Ocağın bir jipi var benzini yok.''

Arkadaşımız görüşlerinde ne kadar haklı değil mi? Zaten en baştan da belirttiğimiz gibi dileğimiz tüm bedeni ve toplumsal sorunlardan arınmış mutlu bir Türkiye'de ve dünyada yaşamak.

Köşemizi daha nasıl zenginleştirebiliriz, neler yapabiliriz?

Sağlık ile uzaktan yakından ilgilenen tüm arkadaşlar, hekimler, sağlık memurları, teknisyenler, hemşireler, öğrenciler ve siz değerli okuyucularımızın bu konudaki görüşlerini bekliyoruz.

Ayrıca görüşlerin, önerilerin yanı sıra sağlık konusunda elinizde yazı, resim, haber, belge, dergi vs. varsa bunları bize iletin. Bunları okuyup, inceleyip değerlendirelim. Sizlerle ilişkilerimiz ne derece artarsa o derece bütünleşir ve köşemizi canlı tutarız.

Şimdiden hepinize candan teşekkürler sağolun varolun.

Adresimiz:
Aydınlık Gazetesi Halk Sağlığı köşesi Nuruosmaniye cad. Kardeşler Han No: 3/3 Cağaloğlu/İSTANBUL

OLAYLAR/SORUNLAR/GÖRÜŞLER

DEMOKRATİK HALK KOOPERATİFÇİLİĞİ ÜZERİNE

Hulki Akbaş

YENİPAZAR Kooperatifi emekçilerinden Rüştü Çırpan arkadaşın kooperatifçilik üzerine açmış olduğu tartışmaya katılıyorum. Önce arkadaşa böyle bir tartışma ortamı açtığı için teşekkür ediyorum. Kooperatifçilik, köylülerin örgütlenmesinde temel etkendir. Bunun için kooperatifçiliğe vereceğimiz önem her zaman için geçerlidir. Kooperatifçilik köylünün temel taşıdır.

Ben kırsal alanlarda kitle örgütlenmesinin nasıl olması gerektiğini ele alacağım. Kooperatifçilikte kalıcı başarılar sağlamak için kitlelerin örgütlenmesinde temel, sağlam atılmalıdır. Kooperatifçilikte örgütlenmeyi ele alırken, kırsal alanlarda yaşayan tüm kitlelerin sınıfsal tahlilini iyi yapıp, örgütlenmelerini de kendi somut taleplerine göre yürütmeliyiz.

Kırsal alanlarda yaşayan köylülerin sınıfsal yapısını şöyle sıralayabiliriz:

1– Toprakta çalışan tarım işçileri

2– Topraksız köylüler ve az topraklı köylüler. (Yarıcılık, ortakçılık, kiracılık ve mevsimlik tarım işçiliği yaparlar.)

3– Ellerinde yeterli (bugün için) miktarda toprağı olan orta köylüler. (Özlemleri zengin köylülüktür)

4– Yukarı orta köylüler (zengin köylüler)

5– Çiftlik sahipleri (toprak beyleri) -bunlar devamlı tarım işçisi çalıştırırlar.

6– Bir de orman köylüleri vardır ki, bunlar genellikle yoksul, topraksız orman işçisi köylülerdir. Bunların temel üretimi, orman işçiliği ve hayvancılıktır.

Yukarıda sıraladığımız kırsal alanda yaşayan kitlelerin içindeki 4. ve 5. sıradaki tabakalar kooperatifçiliğe yanaşmazlar. Onların sınıfsal karakterleri tutucudur, bağnazdırlar. Bunların dışında kalan halk tabakaları, varlıklarını sürdürebilmeleri için örgütlenmeleri gerektiğini gün geçtikçe daha iyi kavrar duruma gelmektedirler. İşte biz bu kitleye demokratik kooperatifçiliği götürmeliyiz, mutlaka birleşmemizin gerektiğini bu birliklerin de demokratik kooperatifçilik olduğunu anlatmalıyız.

Bugün genel olarak kooperatifçiliğe yatkın olan kitle, daha ziyade topraksız ve az topraklı köylülerdir. Çünkü bunların özlemi önce topraktır. Bugün bunların topraktan başka hiç bir geçim kaynakları olmadığı için kendilerini toprağa bağlı kılarlar. Topraktan elde ettikleri alın terlerini (mahsulleri) değerlendirme yollarını arayış içindedirler. Orta halli köylülerin de talepleri az topraklı köylüler gibi ürünlerini iyi değerlendirip, alınterlerinin karşılığını almaktır. Meseleye bu açıdan baktığımız zaman kooperatifçilik yoluyla köylüleri örgütlemek, küçük ve orta üreticinin örgütü kooperatif olduğunu köylümüze çok yapıcı şekilde anlatmak gereklidir.

Ülkemizde bugün çok çeşitli kooperatifler mevcut durumdadır. Mutlaka hepsinin faydalı yönleri vardır. Önce bunları sıralayalım.

a) Tarım kredi kooperatifleri

b) Orman köylüleri kooperatifi. (Or-Köy)

c) Tariş Kooperatifler Birliği.

d) Trakya Yağlı Tohumlar Kooperatifi.

e) Fındık Üreticileri Kooperatifi.

f) Çay Üreticileri Kooperatifi. vs. vs....

Daha bunları çoğaltabiliriz. Şimdi bu birliklerin durumlarına kısaca değinelim. Bu kooperatifler mevcut hükümetler tarafından istenildiği biçimde yönetilirler. Yönetimde üreticilerin söz hakkı hiç yok gibidir. Sadece denetimde göstermelik bazı uygulamaları mevcuttur. Demokratik kitle örgütleri değildirler. Hepsi birer devlet kuruluşudurlar "üreticinin yararına" adı altında. Bunların yanında üç-beş-on kişinin biraraya gelerek kurduğu kooperatifler vardır ki, bunlar başarılı olamamışlardır. Bir de Köy Kalkınma Kooperatifleri (Köy-Koop) vardır. Esas olarak bugün demokratik kitle örgütleri özelliğine sahip olanlar bu kuruluşlardır. Şimdi bunların üzerinde duralım.

Bu kuruluşlar çok geniş kapsamlı olduklarından dolayı, kısa zamanda kitleler tarafından benimsenmişlerdir. Esas olarak bu kuruluşların benimsenmeleri demokratik yapıya sahip olmalarındandır. Çünkü bunların kurucuları da halktır, yöneticileri de.

Biz kooperatif deyince geniş köylü kitlesinin örgütlenmesini anlayıruz. Biraz evvel sıraladığım kuruluşlar, daha ziyade zengin köylülerin ve toprak beylerinin taleplerine açık tutulmakta, küçük ve orta üreticinin taleplerine ise yüzeysel olarak cevap vermektedirler. Örneğin; küçük ve orta üreticilerin elindeki toprak az olduğundan kullandığı kredi de kısıtlıdır. Kredi kullanma hakkı kısıtlı olduğu için yeterli gübre kullanamamakta, gerektiği gibi üretimi artıramamaktadır. Devamlı olarak aracı, tefeci-tüccarın örmüş olduğu ağın içinde debelenmektedir. Zengin köylülerin ise böyle bir meseleleri yoktur. Onlar en geniş krediyi kullanma imkanlarına sahiptirler. Onlar bu kuruluşlardan bol miktarda gübre, ilaç, ıslah edilmiş tohumluk ve tarım aletleri alırlar. Her yıl da bir kat daha varlıklarının üstüne varlık katarlar.

Demokratik kitle örgütlerinden biri olan köylü kooperatiflerinde de temel meseleleri de şöyle sıralayabiliriz.

1- Üretim:

Köylünün yurt ekonomisine daha çok katkıda bulunması için üretimi artırması gerekiyor. Üretimin artırılması için de tarımın ileri teknoloji ile yapılması. Bunun da temeli, iyi gübreleme, ilaçlama, ıslah edilmiş tohumluk, üretimde uzmanlık, sulama vs. gibi şeylerdir.

2- Ürünlerin pazarlanması:

Üreticiler kendi örgütleri vasıtasıyla ürettikleri malları pazarlamalıdırlar. Pazarlama için ambalaj sanayisini geliştirmeli, mallarını depolamaları için silo ve soğuk hava depolarını kullanmalıdırlar. Dış piyasaya pazarlanacak olan malların sevk edilmesinde doğrudan doğruya ihraç etme yetkisine sahip olmalıdırlar.

3- Temel tüketim ihtiyaçları:

Halk, ihtiyacı olan temel tüketim mallarını kuruluşları aracılığıyla en sağlıklı bir şekilde elde etmelidir. Bu işlem de köydeki kuruluş birimlerinin açacağı satış yerleri ile yapılmalıdır.

4- Köylüler arasında birlik ve dayanışma

Birlik ve beraberliğin sağlanması için kooperatifçilik anlayışını yapıcı bir şekilde köylüye götürmek, kooperatifte çalışan arkadaşların köylerde seminer çalışmalarıyla, eğitici filmler ve her türlü dertlerine ortak olmakla köylüye iyi bir önderlik etmek. Aracı, tefeci-tüccarın sömürüsünü de, kooperatifin vermiş olduğu uzun vadeli ve faizsiz kredilerle ortadan kaldırma yollarına gitmek.

5- Sosyal güvenceyi vermek:

Köylüleri demokratik çatı altında birleştirip her türlü sosyal güvenceye kavuşturmak için köylülere kollektif çalışma ruhunu vermek, bölgede tamamlanmamış alt yapı tesisleri varsa onları beraberlik içinde inşa yoluna gitmek. Köylülerin konut sorununa çözüm getirmek. Bölgede ortak dinlenme ve spor tesislerini inşa etmek. Dinlenme ve sporun burjuvaziye has olmadığını, esas olarak dinlenmeye ve spor yapmaya çalışan işçi ve köylülerin hakkı olduğunu anlatmak ve ikna etmek.

6- Örgütlenme geniş tabanlı olmalı:

Örgütlenmeyi geniş tabanlı, birkaç köy birarada olacak şekilde sağlamak. Kooperatif örgütleri geniş tabanlı oldukları takdirde, bölgede kalıcı olmaları ve kitleye güven vermeleri açısından çok faydalı olacaktır.

7- Mali Bilanço:

Yıl sonunda elde edilen kârın eşit şekilde üyelere dağıtılması, suretiyle kitlede kooperatife güvenin sağlanması. Bugün bu yöntem demokratik olmayan diğer kooperatifler tarafından "prim" adı altında veriliyor. Yalnız bu göstermelik bir işlemden öteye geçmiyor. Örneğin Tariş gibi bir kuruluşa malını vermiş üretici malı yıl sonunda hakkı olarak primi bekliyor. Fakat bu prim son yıllarda artan hayat pahalılığı karşısında çok cüzi kalıyor.

Bizim savunduğumuz demokratik kitle kooperatiflerinde durum böyle olmayacaktır. Bir kere kooperatif kendi bünyesinde ekonomik olarak sağlamlaştığı zaman mutlaka bir kâra geçecektir. Elde edilen bu kar üyelerine eşit bir şekilde dağıtılacaktır. Böylece köylü alınteri ve el emeğinin karşılığına tam olarak kavuşur.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1				■	■					■		
2											■	
3											■	■
4		■		■					■			
5			■				■					
6				■	■	■			■			
7		■						■				
8										■		

SOLDAN SAĞA: 1) Eski inanışlara göre Tanrısal güç- Oğul, evlat- İsimden sıfat yapan bir ek 2) Birinci Dünya Savaşı yıllarının ünlü balerinlerinden 3) Bir devlet şekli 4) Ünlü bir film yıldızının soyadı- Söz 5) TERSİ bir hayvan- Futbolda bir terim- Avrupa'da bir milletin mensubu 6) Madenleri istenilen şekle sokmaya yarayan bir alet- Çinkonun simgesi- İki gözü görmeyen 7) Bir erkek ismi- Abide 8) Hakimiyet- TERSİ İngiltere'nin kısaca yazılışı.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Kurtuluş Savaşımızda önemli kararların alındığı bir tepe 2) Yüce- Balık yakalamak için kullanılan delikli bir malzeme 3) TERSİ Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı'nın kısa adı- Ege yiğidi 4) Bir nida- TERSİ kuzu sesi 5) TERSİ elin iç tarafı- TERSİ protein ihtiva eden bir besin maddesi 6) TERSİ içkiyle birlikte iyi gider- TERSİ Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi liderinin isminin baş harfleri 7) Us- Elektrikle çalışan ve işaret vermek için kullanılan bir aygıt 8) Trakya'da bir gıda maddesi fabrikası 9) Bir Alman kadın film sanatçısının ilk adı- Beyaz 10) Kırım ve Kazak beylerinden 11) Bir erkek adı 12) TERSİ bir soru eki- TERSİ Birleşmiş Milletler'in eski Genel Sekreterlerinden.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	K	E	M	A	L	T	A	H	İ	R	■	K
2	E	G	E	M	E	N	L	İ	K	■	K	A
3	R	O	M	İ	■	T	A	K	İ	B	A	T
4	K	■	U	■	A	■	K	A	L	O	R	İ
5	E	K	R	E	M	■	A	Y	İ	Z	■	L
6	N	A	L	L	A	■	L	E	■	K	O	L
7	E	S	A	S	■	H	İ	■	K	İ	R	E
8	Z	A	R	A	L	İ	■	K	A	R	A	R

İRAN'IN MOSKOVA BÜYÜKELÇİSİ, RUSYA'DAN YARDIM İSTEMEYECEKLERİNİ, KENDİ GÜÇLERİNE DAYANACAKLARINI BELİRTTİ

Beni Sadr: «ABD, İran'ın içişlerine karışmazsa, bunalım çözülür»

■ Homeyni, ABD'nin işlediği suçları yerinde incelemek için uluslararası kuruluşların İran'a gelmesini istedi

■ Kürdistan'da kolera tehlikesi var

TAHRAN (AJANSLAR)

Lüksemburg Radyo Televizyonunun kendisine telefonda sorduğu bir soruyu cevaplandıran İran Devlet Başkanı Abdülhasan Beni Sadr, "Amerikan hava baskınının gerçek amacının rehineleri kurtarmak değil, İran devrimini yıkmak olduğunu" söyledi ve iki ülke arasındaki bunalımı çözmenin hemen hemen imkansız olduğu görüşünü savundu.

"ABD'nin İran'ın içişlerine karışmamayı taahhüt edeceği andan itibaren bunalımı çözmenin kolaylaşacağını" belirten Beni Sadr, ABD'nin ikinci bir operasyona girişeceğini sanmadığını, böyle bir girişimin tekrarlandığı takdirde rehinelerin kurtarılması için değil, rejimin devrilmesi için yapılabileceğini belirterek, rehinelerin başka kentlere nakledilmesi meselesini bilmediğini söyledi.

HOMEYNİ'NİN MESAJI

Öte yandan İranlı lider Ayetullah Homeyni, Devlet Başkanı Beni Sadr'a bir mesaj göndererek, "Amerikalıların işledikleri suçları yerinde görmeleri için uluslararası kuruluşları İran'a davet etmesini" istedi.

Mesajında BM Güvenlik Konseyinin, "ABD'nin emriyle hareket eden Irak'ın uzun zamandan beri İran'a saldırılarda bulunduğunu bildikleri, ancak bir kez olsun bu hareketi kınamadıklarını" söyleyen Homeyni, bu kuruluşların İran'a gelerek "ABD'nin rehineleri kurtarma bahanesiyle neler yaptıklarını görmelerini" istedi.

HALHALİ'NİN AÇIKLAMASI

Bu arada İran Devrim Mahkemeleri Başsavcısı Ayetullah Sadık Halhali basına yaptığı açıklamada, ABD'nin askeri operasyonu sırasında ölen Amerikalıların cesetlerinin doğrudan doğruya ABD hükümetine değil, Katolik bir kuruluşa teslim edileceğini açıkladı.

İRAN'IN MOSKOVA BÜYÜKELÇİSİ

İran'ın Moskova Büyükelçisi Muhammed Mokri, İran'ın Sovyetler Birliği'nden askeri yardım istemediğini belirterek, "Kendi gücümüze güveneceğiz" dedi.

Mokri, düzenlediği basın toplantısında, ABD'nin Ortadoğu'yu ateşe vermesi halinde İran'ın da, Sovyetlerin de durum değerlendirmesi yapacaklarını ancak o aşamaya gelinmesini istemediklerini belirtti.

İran-Irak arasındaki anlaşmazlığa ilişkin bir soruya karşılık Mokri, Sovyetlerin Irak'a silah satışını durdurmasını istedi ve Irak'ın bu silahları İran'daki "karşıdevrimcilere" verdiğini, ancak Sovyetler Birliği'nin İran devrimine zarar vermek amacında olduğunu düşünmediklerini söyledi.

Öte yandan Washington'la ilgili bir yayınında Sovyet resmi haber ajansı TASS, "Başkan Carter'ın rehinelerin ölümüne yol açabilecek anlamsız tutumundan vazgeçmediğini" söyleyerek, ABD'nin İran'a karşı ikinci bir askeri harekata girişme olasılığının bulunduğunu ileri sürdü.

KUTBZADE'NİN DEMECİ

Ortadoğu ülkelerini kapsayan gezisinin ikinci durağı olan Beyrut'ta gazetecilerin sorularını cevaplayan Iran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, ABD'nin rehineleri kurtarmak üzere yaptığı başarısız girişime değinerek, "Amerikalıların —eğer varsa— sağduyularını yeniden bulmaları umuduyla gerilimin azaltılması gerekiyor" dedi.

Gözlemciler tarafından ılımlı olarak nitelenen konuşmasında Kutbzade, gerilim azaltıldıktan sonra sorun üzerinde tartışılacağını bildirdi.

KÜRDİSTAN'DA ÇATIŞMALAR

Kürt bölgesindeki Sanandaj kentinin iç denetiminin ayrılıkçı Kürtlerin elinde olduğu, ordu birliklerinin ise kent dışında mevzilendiği bildiriliyor.

Kürt kaynakları kentte 500'den fazla yaralı olduğunu, tıbbi müdahale yapılmazsa kolera salgınının başlayabileceğini belirterek, derhal tıbbi yardım yapılması gerektiğini kaydettiler.

Bu arada İranlı lider Ayetullah Homeyni, "Özerklik isteyen bölgedeki bozguncu gruplar ile üniversitelerde karışıklık çıkaranları uyarıyorum. Söyleyecekleri her kelime, yapacakları bir tek hareket bile büyük güçlerle ilişki kurduklarını kanıtlamaya yeter" dedi.

Sovyetler Afganistan'da İran'a yönelik orta menzilli füzeler yerleştirdi

YENİ DELHİ

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a nükleer ya da geleneksel başlık taşıyabilen orta menzilli füzeler yerleştirdiği bildirildi. Bir Hintli gazetecinin haberine göre, Sovyetler ayrıca İran sınırına da orta menzilli füzeler yerleştirerek, buraya 5 bin tank ve zırhlı personel taşıyıcısı gönderdi. Moskova'nın Afganistan'a yerleştirdiği füzelerin İran'a ve Basra Körfezinin girişindeki Hürmüz Boğazına yönelik olduğu bildiriliyor.

Öte yandan, Afganistan'dan gelen Hintli gazeteci, Afganistan'daki Sovyet askerlerinin sayısının 110 bine ulaştığını belirtti.

Irak'ta çarpışmalar olduğu söyleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Irak'ta darbe olduğu ve Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'in öldürüldüğü yolundaki Tahran kaynaklı haberler yalanlandıktan sonra, Lübnan'dan yayın yapan Hıristiyan Falanjist Radyosu, Irak'ta iç karışıklıkların olduğunu bildirdi.

Radyonun iddiasına göre, Irak Ordusunda birkaç birlik Saddam Hüseyin yönetimine karşı ayaklandı. Falanjist Radyosu ordu birlikleri arasındaki çatışmanın sürdüğünü de iddialarına ekledi.

İRAN'IN YENİ AÇIKLAMASI

İran'ın resmi haber ajansı "Pars", geçtiğimiz pazar günü Bağdat'ta askerlerle polisler arasında meydana gelen çatışmada Saddam Hüseyin'in kardeşinin öldürüldüğünü ileri sürdü.

İran, Irak'ta darbe yapıldığı şeklindeki iddiasını da sürdürüyor.

Darbe yapıldığı yolundaki iddialar Irak hükümetince resmen yalanlanmış, Saddam Hüseyin'in Seyşel Adaları Başkanı Rene Albert'le beraber olduğu basın tarafından da kamuoyuna duyurulmuştu.

Mısır, özerklik görüşmelerinin hızlandırılmasını istedi

KAHİRE (AA)

Filistin'in özerkliğine ilişkin görüşmelerin 26 Mayıs tarihine kadar aralıksız sürdürülmesini isteyen Mısır hükümeti 4 maddelik bir öneri paketi hazırladı ve bu arada işgal altındaki Arap topraklarında kurulan Yahudi yerleşim bölgelerinin sayısının dondurulmasını istedi.

Filistin'in özerliğine ilişkin görüşmelerin bugüne kadarki gelişimini değerlendiren Mısır hukumet yetkilileri, yayınladıkları bildiride, 26 Mayıs tarihine kadar somut bazı gelişmeler kaydedilmesi gerektiğini söylediler. Bunun başarılması halinde görüşmelerin hızlanabileceğini ve Filistinlilerin bu görüşmelere katılmalarının sağlanabileceğini belirttiler.

Mısır'ın Camp David anlaşmasına bağlı olduğu açıklanan bildiride, Batı Şeria ve Gazze bölgelerindeki İsrailli askeri yöneticilerin görevden alınmaları ve yerlerine seçilmiş Filistinli yöneticilerin gelmesi gerektiğini vurguladılar.

Öte yandan İsrail Başbakanı Menahem Begin bir çağrıda bulunarak, İrlanda hükümetinin, Filistin Kurtuluş Örgütü'nü (FKÖ) tanıma kararından vazgeçmesini istedi.

Kudüs Belediye Başkanı Varşova'da

TEL AVİV

İşgal altındaki Kudüs kentinin Belediye Başkanı Polonya'nın başkenti Varşova'da Yahudi katliamının 40. yıldönümü amacıyla yapılan anma törenlerine katıldı. Kudüs Radyosunun verdiği habere göre, Israilli Belediye Başkanı Varşovalı meslektaşına, İsrail'e davet etti.

Bilindiği gibi İsrail'de Polonya'dan göç etmiş çok sayıda Musevi yaşıyor.

Güney Yemen'de Savunma ve Dışişleri Bakanları Rusya'ya yakınlaşmaya karşı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kuveyt Haber Ajansı, Güney Yemen'le Sovyetler Birliği'nin arasının açıldığını öne sürdü.

Arap kaynaklarının verdiği bilgiye göre Savunma Bakanı ve Dışişleri Bakanı da Sovyetler Birliği ile yakın ilişkiler kurulmasına karşı çıkıyor.

Aynı kaynaklar, koyu bir Sovyetçi olduğu söylenen eski Devlet Başkanı Abdülfettah İsmail taraftarlarının Savunma Bakanı Ali Antar'ın taraftarlarıyla derin ve şiddetli sürtüşmelerin olduğunu ifade ediyorlar. Bu kaynaklar, bu sıralarda Ali Antar'ın duruma büyük ölçüde hakim olduğunu da ileri sürüyorlar.

Bu arada Abdülfettah İsmail'in halen Aden Körfezindeki bir gemide tutuklu olarak bulunduğu gelen haberler arasında yer alıyor.

Operasyona karşı çıkan ABD Dışişleri Bakanı

Cyrus Vance görevinden istifa etti

■ Vance'ın yerine Warren Christopher getirilecek

WAŞHİNGTON

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance istifa etti. Vance'ın İran'daki rehineleri kurtarma operasyonundan az önce istifasını verdiği söyleniyor. Vance'ın İran'daki rehineleri kurtarma operasyonuna karşı çıkan tek Ulusal Güvenlik Konseyi üyesi olduğu ve Başkan Carter'ın Güvenlik Danışmanı Brzezinski'den Sovyetler Birliği'ne karşı izlenecek tutum konusunda ayrı düşündüğü bildiriliyor. Vance'ın yerine yardımcılarından Warren Christopher'ın geçmesi bekleniyor.

Gözlemciler, Brzezinski'nin Moskova'ya karşı sert davranılmasını isteyen tutumuna karşılık Vance'ın "yumuşama"yı savunduğunu ve son olayların bardağı taşıran damla olduğunu belirtiyorlar. Carter yönetimine yakın kaynaklardan sızan haberlere göre rehineleri kurtarma operasyonunun kararlaştırıldığı 11 Nisandaki bir toplantı sırasında Vance tatilde bulunuyordu. Bu toplantıda Dışişleri Bakanlığının görüşlerini Christopher dile getirdi. Vance'ın ise operasyonu zamansız, tehlikeli ve başarı şansı az bir girişim olarak nitelendirdiği bildiriliyor.

Öte yandan Vance'ın 15 Mayısta SSCB Dışişleri Bakanı Gromiko ile Viyana'da bir görüşme yapma düşüncesine Brzezinski taraftarlarının kesinlikle karşı çıktığı ifade ediliyor. Brzezinski'nin Afganistan işgalinden sonra Sovyetlerle herhangi bir görüşme yapılmasını istemediği biliniyor. Gözlemciler Carter'in Başkanlık seçimleri öncesinde Vance'ın istifasıyla siyasi bir darbe yediğini belirtiyorlar. Bu arada Dışişleri Bakanlığını yeni Başkan seçilene kadar Christopher'in yürüteceği, Carter'in yeniden seçilmesi durumunda ise bu mevkiye Dışişleri Bakanlığı yetkililerinden Cutler'ın veya Linowitz'in getirilebileceği söyleniyor.

Operasyondan sonra genel durum

İRAN

İran'da Amerikan operasyonu öğrenildikten sonra halk Carter ve ABD aleyhine gösteriler yaptı. Bazı dini liderler operasyonun başarısız kalmasını "Bizi Allah korudu" şeklinde izah etmeye çalışırken, hükümet bildirisinde yeni bir Amerikan saldırısı karşısında petrol kuyularının havaya uçurulacağı açıklandı.

Ayetullah Homeyni, Carter'in sadece Başkanlık seçimleri için bu operasyonu yaptığını, gerekirse herkesi öldürmeyi bile göze alabileceğini söyledi.

Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, "Bu bir savaştır" dedi.

Devlet Bakanı Beni Sadr, bir dış müdahale halinde Sovyetlerden yardım almayacaklarını, böyle bir durumu da müdahale olarak kabul edeceklerini belirtti.

Beni Sadr, Deşt-i Kebir çölünde ölen Amerikalıların hiç bir koşul öne sürmeden verileceğini söylerken, Ayetullah Beheşti cesetlerin pazarlık konusu yapılmasını istedi. Beheşti, Beni Sadr'ın ilerici ve sağduyulu politikasına bir kere daha karşı çıktı.

Bu arada rehineler Tebriz ve Kum kentlerine dağıtıldı.

ABD

Operasyonun ABD'de öğrenilmesinden sonra Henry Jackson ve Frank Church gibi bazı senatörler, Carter'ın Kongreye haber vermemesini eleştirdiler.

Başkan adaylarından Reagan, ülkede milli birlik olması gerektiğini söyleyerek operasyonu destekledi. Başkan adaylarından Kennedy, operasyona karşı çıkmadı.

Eski Başkanlardan Nixon ve Ford, Carter'ın tutumunu desteklediklerini açıkladılar. Eski Dışişleri Bakanlarından Kissinger ise şunları söyledi: "Ruslar'ın sınırlarının bu kadar yakınında askeri eylem isteyeceklerini sanmam. Başarısız kalsa da operasyon, anlaşmazlığa barışçı bir çözüm bulunması gereğini Sovyetler Birliği'ne göstermiştir."

Amerikan basını da genel olarak operasyonu destekledi. Ancak operasyondan Kongre üyelerinin daha önce haberdar edilmemesi ve müttefiklerin bir oldu bittiyle karsı karşıya bırakılması eleştirildi.

Bu arada, İran'a karşı izlenmesi gereken siyasetler konusunda ABD yönetimi içinde ayrılıklar keskinleşti. Bu ayrılıklar nedeniyle Dışişleri Bakanı Vance istifa etti.

AET

Lüksemburg'da pazartesi günü başlayan Avrupa Ekonomik Topluluğu, devlet ve hükümet başkanları toplantısında, Batı Avrupa'nın ABD ile tam bir dayanışma içinde olduğu belirtildi. Amerika'nın başarısız operasyonuna değinilmeyen toplantıda, 17 Mayısa kadar Tahran'daki rehinelerin serbest bırakılması için İran'a kısmi ambargo uygulanması yolunda alınmış olan karar tekrarlandı.

Lüksemburg'a gelişinde gazetecilere bir demeç veren Fransız Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing, "ABD'nin uluslararası hükuka saygılı olarak ve barışçı yollarla İran'daki rehinelerini kurtarması için yapacağı girişimleri destekliyoruz" dedi.

Bu arada zirve kulislerinden sızan bilgilere göre, İngiltere dışındaki AET üyeleri, ABD'nin Batılı müttefiklerine İran'a 17 Mayısa kadar ambargo uygulaması için baskı yaparken henüz bu süre dolmadan, 24 Nisanda bir askeri operasyona girişmis olmasını benimsemiyorlar. AET ülkelerinin temsilcileri operasyonunun gizliliği nedeniyle, Washington'un kendilerine daha önce haber vermemiş olmasını ise olağan karşılıyorlar.

YORUM

Vance'ın istifası

Carter'ın istifasını beklerken, ajanslardan Cyrus Vance'ın istifa haberi geldi. Amerikan Dışişleri Bakanının, "Mavi Işık" komando grubunun İran'a karşı yaptığı operasyonu benimsemediği için görevinden ayrıldığı bildiriliyor. Bu istifa Amerika'nın Ortadoğu'daki tutarsız siyasetinin ilk iflas belirtisidir. Ve tutarsızlığın maceraya dönüştüğü bir ortamda Vance'ın istifasının bazı olumlu girişimleri sağlaması da herhalde herkesin isteğidir.

Amerikan diplomasisinin bir numaralı sorumlusu yumuşak tutumları nedeniyle, şimdiye kadar hep "Güvercinlerin Başı" diye biliniyordu. SALT-2 Antlaşmasının onaylanması için çaba sarfeden Vance, son olarak da, Afganistan işgalini "barışçı yollardan" halletmek için Sovyet meslektaşı Gromiko ile 15 Mayısta Viyana'da buluşmak istiyordu. Vance, Küba'daki Sovyet birliği konusunda da umursamaz bir tavır almıştı. Kısacası, taraftarlarının "temkinli" diye tanıttığı Vance, aslında yumuşak ve uzlaşmacı bir diplomasiden yanaydı. Ve tabii Kremlin ile olan ilişkilerde bu gevşeklik, bu uzlaşmacılık, aslında Sovyet saldırganlığına cesaret veren bir tutumdu. İşte esas olarak Rusya'ya karşı izlediği siyaset nedeniyle Vance, "Güvercinlerin Başı" oluvermişti.

Kremlin'e karşı uzlaşmadan yana olan Vance, işte bugün İran'a karşı yapılan bir operasyona da karşı çıkmış ve istifa etmiştir. Yani İran'a karşı da yumuşak ve uzlaşmacı bir siyaset izlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Yeri gelmişken, "Güvercin" diye bilinen Vance'ın son zamanlarda aldığı birkaç ilginç tutumu da hatırlatalım: Cyrus Vance, "Mavi Işık" operasyonuna karşı çıktığı gibi, daha önce de ABD'nin Şahı desteklemesine karşı çıkmıştı. Carter'ın İran'a karşı uygulamayı düşündüğü 7 maddelik yaptırım programından 2 maddeyi de (İlaç ve yiyecek ambargosu ile haberleşme hatlarının bozulması) uygulamadan çıkartmıştı. Amerikan basını Vance'ın İsrail konusunda da olumlu bir tutum içinde olduğunu yazdı. Vance, İsrail'e daha fazla baskı yapılarak, Ortadoğu sorununun barışçı bir şekilde çözülmesinden yanaydı. Kısacası Vance, İran ve Ortadoğu konusunda, Rusya'yı zayıflatan bir tutum içindeydi.

Vance'ın rakibi olarak bilinen ABD Ulusal Güvenlik İşleri Başdanışmanı Zbignew Brzezinski, ise "Şahinlerin Başı" olarak tanıtılır. Sovyetler Birliği'ne karşı kesin tutum takınılmasını isteyen Brzezinski, örneğin bir Çin Halk Cumhuriyeti ile ilişkilerde olumlu bir tutum takınabiliyor. Ne var ki, Ortadoğu ve İran konularında Brzezinski, müdahaleci tutumu ile büyük ölçüde Sovyetleri güçlendiriyor.

Görülüyor ki, Amerikan hakim sınıfları sertlik uzlaşmacılık çelişmesini hâlâ çözememişlerdir. Rusya'ya karşı kararlı tutum alanlar, halklara karşı yumuşak bir tutum alamıyorlar. Halklara karşı uzlaşmacı davrananlar da Rusya'ya karşı açık bir tutum koyamıyorlar.

Ne var ki, olgular bu saflaşmayı derinleştirmekte ve berraklaştırmaktadır. Sovyetler Birliği ile dünya halkları arasında uzlaşmaz bir çelişme bulunduğu için, her ikisine karşı da aynı tutumu takınmak pratikte iflas etmektedir.

Hem Rusya'ya hem de İran'a karşı Şahinlik taslamaya kalkışan ABD, Tabas Çölüne saplanıp kalmıştır.

KOF GÖSTERİ

Sovyet yanlısı komünist partileri Paris'te toplandı

■ Toplantıya TKP de katılıyor

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Birinci Sekreteri Leonid Brejnev, Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais'ye Moskova'da bilgi veriyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransız Komünist Partisi (FKP) ile Polonya Birleşik İşçi Partisinin ortaklaşa düzenlediği "Avrupa'da Barış, Yumuşama ve Silahsızlanma Konferansı" pazartesi günü Paris'te çalışmalarına başladı.

Aslında Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarafından düzenlenen bu konferansta ilk önce toplantıya katılmayan partiler göze çarpıyor. İtalya, İspanya, Yugoslavya ve Romanya Komünist Partilerinin yanı sıra İsveç, Hollanda ve İngiltere Komünist Partileri de Paris Konferansına katılmayacaklarını açıkladılar. Belçika ve İsviçre Komünist Partileri ise sadece birer gözlemci göndermekle yetiniyor.

Kremlin'in düzenlediği bu konferansın esas amacı, Sovyet dış politikasına destek sağlamaktır. Brejnev, Afganistan'ın işgalini savunan FKP lideri Marchais'ye de uluslararası alanda destek sağlamayı tasarlıyor. Bu durumda Lüksemburg, Türkiye, Kıbrıs, İrlanda ve Batı Almanya Komünist Partileri (ki bu partilerin üyelerinin toplamı, örneğin Yugoslav Partisinin ancak bir temel örgütü kadardır) Brejnev'e ve FKP'ye uluslararası destek sağlayacaklar!

Batı ve Doğu Avrupa'daki bütün Komünist Partileri bir araya getirmeyi amaçlayan konferans daha ilk günden amacına ulaşamıyor.

Neden mi?

Yugoslavya Komünistler Birliği yöneticilerinden Miloş Minic şöyle konuşuyor: "Bir bölgede askeri müdahaleler sürerken, diğer bir bölgede yumuşamadan söz etmek boş bir rüyadır."

Paris Konferansının büyük eksiklerinden biri olan İtalyan Komünist Partisi yöneticisi Gian Carlo Pajetta ise, yabancı ülkelere yapılan müdahaleler konusunda FKP'yle görüş ayrılığı içinde olduğunu söyledi.

Gerçekten de Sovyet birlikleri Afganistan'da napalmlarla, zehirli gazlarla, direnen bir halkı ortadan kaldırmaya çalışırken, bu siyaseti destekleyen partilerle bir araya gelip barış, yumuşama ve silahsızlanma gibi gerçekleşmeyecek konuları görüşmenin bir yararı var mı?

İtalyan, İspanyol, Yugoslav ve Romanya Komünist Partileri zaten daha ilk gününden beri Sovyet işgaline karşı çıkmışlar, bu müdahalenin barışa ve uluslararası ilişkilere ağır bir darbe vurduğunu açıklamışlardı.

Sovyetlerin Afganistan'ı işgal etmesi, bütün dünyadaki siyasi güçleri yeni bir cepheleşmeye doğru iterken, bu saflaşma kaçınılmaz olarak revizyonist partilere de yansıdı. İşte Batı Avrupa'da FKP, işgali desteklemekte yalnız kaldı. İtalya, İspanya, Yugoslavya ve Romanya Komünist Partileri ile Moskova arasındaki uçurumlar iyice derinleşti.

Kremlin, eskiden bu barış, yumuşama ve silahsızlanma konusunu devletler düzeyinde kabul ettirmeye çalışırdı. Hatta bu konuda Helsinki Konferansı adında bir de toplantı düzenleyerek bazı kısmi başarılar da kazandı. Ama Brejnev artık partiler seviyesine düştü. Üstelik bütün partilerden de tam destek sağlayamıyor.

Kremlin, Paris Konferansında kendisine sadık partilerin bir gövde gösterisini yapmayı amaçlıyordu. Ama kof gövdenin gösterisi de kof oldu.

Sovyet yöneticileri yumuşamadan söz ederken, Afganistan'ı işgal emrini vermekten geri durmadılar. Fotoğrafta, Rus işgaline karşı savaşan Afgan gerillaları.

Brzezinski İran'a askeri müdahale ihtimalinin ortadan kalkmadığını söyledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'daki kurtarma operasyonundan sonra televizyonda bir konuşma yapan ABD Başkanı Carter'ın Ulusal Güvenlik İşleri Başdanışmanı Zbigniew Brzezinski, rehineleri kurtarmak için çabaların sürdürüleceğini ve ABD'nin silahlı gücüyle alay etmenin doğru olmadığını söyledi.

Brzezinski ayrıca, ABD'nin gücü ve kararlılığı konusunda İran'ı uyardı. Carter'ın danışmanı, sorunu barışçıl yollardan çözmeye çalışacaklarını, buna rağmen askeri müdahale ihtimalinin ortadan kalkmadığını ifade etti. Brzezinski, "Rehineleri kurtarmak için gerekeni yapacağız ve bunu yapma imkanımız var" dedi.

GÜNDEM dışı

Kestane kebap...

24 Nisan akşamı TV'de haber bülteni okunurken, aniden karşımıza Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy çıktı.

Yassıada Mahkemelerinde Celal Bayar'ın avukatı olarak adını duyurup, oradan Parlamentoya atlayan Fersoy.

"Kamuoyu bizim Milli Eğitimdeki icraatımızı merak ediyor. Onun için zaman zaman huzurunuza çıkıp çalışmalarımız hakkında bilgi veriyoruz" diye girizgah yapıp, ilkokulların bir, iki ve üçüncü sınıflarına din dersi koyulacağını bir güzel anlattı.

"Bayram değil, seyran değil, eniştem beni niye öptü" diye düşünürken, birkaç saat sonra nedeni anlaşıldı.

Necmettin Hoca, basın toplantısının hemen başlangıcında, AP'nin maneviyatçı bir parti olmadığını, çocuklara dinini öğretemediğini söylüyordu.

Anlaşılan Hoca'nın bir gün önce yapılan çekiminde bu konuda konuştuğu istihbar edilince Fersoy hemen kendini TV ekranına atmış.

Yaygın bir deyimle, "kestane kebap acele cevap..."

«Sağ geride oynuyor»

Meclis koridorunda CHP İstanbul Senatörü Besim Üstünel, MHP'li Agah Oktay Güner ile konuşuyordu. Kısa bir konuşmadan sonra ayrıldılar.

Meraklı bir-iki gazeteci Üstünel'e sokuldu:

— Ne o hoca, MHP'lilerle bu muhabbet de nereden çıktı?

— Ne de olsa milli takımdan...

— Hangi milli takım?

— Bizim Avrupa Konseyine gidecek heyetten yani... Sağ geride oynuyor.

«Benim bu durumum adam öldürerek mi düzelecek?»

Sırtında 357 kilo mercimek çuvalı, 11 çocuğun karnını doyurma, geleceğini sağlama sorumluluğunu taşıyan 43 yaşındaki bir baba Mehmet Biçim. Urfa'nın Kızılkoyun Mahallesindeki mağara evlerde oturuyor.

"Ne sendikam, ne sigortam var" diyor. "Yarınım ne olacak belli değil. Solculuk adına anarşi yaratanlara soruyorum: Sağda solda adam öldürerek mi benim bu durumumu düzelteceksiniz?"

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Bulutoğlu'nu Kastelliyemediler

25.4.1980

Samsun Milletvekili Kenan Bulutoğlu'nun açıklaması:

Sermaye piyasası konusunda 29-30 Nisan'da Ankara yapılacak olan bir seminere konuşmacı olarak katılacağım programda açıklanmıştır. Bir üniversitenin düzenlediği anlayışı içinde katılmayı kabul ettiğim bu seminerin sermaye piyasasında faal bir şirketçe üstlenildiğini öğrendiğimde, bundan on beş gün önce, katılamıyacağımı bildirdim. Durumu kamu oyuna açıklarım.

Play–back lazım

Fersoy'un en sevdiği şey kara gözlükleri. TV ekranına çıkıyor, kara gözlükleriyle başını sallaya sallaya başlıyor konuşmaya.

Niye kara gözlük?

Biraz dikkatli baktık ekrana. Farkettik ki Fersoy o gözlüklerin ardına gizlenip önündeki yazıyı dikkatle okuyor. Okuyor ama, okumuyor gibi konuşuyor. Ama okuduğu bal gibi belli oluyor.

Acaba Sayın Fersoy size bir tavsiyede bulunsak. Şu TV'de bir de "play-back" yöntemini kullansanız. Solistlerin yaptığı gibi, önceden teybe alınmış ses arkadan yayınlansa da, siz de ekrana bakarak ağzınızı açıp kapatsanız da, kara gözlükten kurtulup dünyayı kapkara görmekten ve öğretmenleri sağa sola sürüp dünyalarını karartmaktan vazgeçseniz.

DUYDUNUZ MU?

Keçi boynuzu ihracı

İngiltere'de yeni enerji kaynakları üzerinde araştırmalar yapan bilim adamları, kızgın kayaların içinde binlerce metre derinliklerdeki sulardan enerji elde etmenin yollarını araştırıyorlar. Bilim adamları yaklaşık 3 km. derinliklere kadar kayaları delerek kızgın yeraltı sularını yer üstüne çıkartabileceklerini umuyorlar.

Kızgın kayaların her bir kilometre karesinden 20 yıl süreyle yılda 200-300 bin ton kömür değerinde enerji elde edilebileceği bildiriliyor.

Dev bira pazarı

Kilis'ten Arap ülkelerine 12 milyon lira karşılığında 18 ton keçiboynuzu sattık.

Keçiboynuzunda cildi ve gözleri parlak gösteren maddeler varmış. Arap ülkeleri keçiboynuzuna bu özelliği yüzünden büyük rağbet gösteriyorlarmış.

Önümüzdeki ay içinde Arap ülkelerine keçiboynuzu ihracının süreceği bildiriliyor.

Kızgın kayadaki enerji

Federal Almanya'nın Darmstadt kentinde Bruno Mahrun adlı bir işadamı dünyanın en büyük bira pazarına sahip olduğunu resmen tescil ettirdi.

Mahrun'un bira mağazasında 40 ülkenin 220 bira fabrikasından getirtilen 870 çeşit bira satılıyor. Mağazaya giren müşteriler hangi birayı seçeceklerine karar verebilmek için saatlerce uğraşmak zorunda kalıyorlarmış.

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

Erdemir'in denize akıttığı asitli sular balık neslini tüketiyor

● Yöre köyleri de baca gazlarından şikayetçi.

KDZ. EREĞLİ (ÖZEL)

Ereğli Demir ve Çelik fabrikalarının denize akıttığı asitli sular, Ereğli sahillerindeki balık neslini tüketiyor.

Küçük balıkçılar, denizin kirlenmesinin göç balıklarını sahilden uzaklaştırdığını, yumurtalarını Ereğli sahillerine bırakan balıkları ise mahvettiğini belirttiler

ERDEMİR'İN BACALARINA HALA FİLTRE TAKILMADI

Öte yandan Erdemir yöresinde bulunan köylerde halk baca gazlarından şikayet ediyor. Fabrikaların baca gazlarının yöredeki bitki örtüsünü kuruttuğu belirtiliyor.

Erdemir'in inşaat projelerinde bacalara takılması öngörülen filtreler henüz konulmuş değil.

Erdemir'den denize dökülen asitli sular, Ereğli sahilindeki balık neslini tüketiyor. Fotoğrafta Erdemir'in asitli sularını saldığı Karadeniz Ereğli'si sahili...

Kilosu 30-35 liradan satılan istavrite halk rağbet ediyor

Üsküdar balık pazarında alış-veriş yapanlar (Fotoğraf: Tayfur Kutlay)

«Et ihtiyacımızı balık yiyerek karşılıyoruz»

İSTANBUL (ÖZEL)

Son zamlardan sonra et yüzü göremeyen aileler protein ihtiyaçlarını en ucuz et olan balıkla gideriyor.

Üsküdar balık pazarında kilosu 30-35 liradan satılan istavrite en çok ev kadınları rağbet ediyor.

Pazarda konuştuğumuz bir ev kadını çarşı pazar fiyatları hakkında şunları söyledi: "Ne yalan söyleyeyim kardeşim, on yıldır gönlümce bir pazar yapamıyorum. Hiç bir hükümet vaatlerini tutmadı. Birbirlerini suçlayıp durdular. Fiyatlar desen ateş pahası. Biz evde 6 nüfusuz. 2 kilo balık aldım 60 lira. Et ihtiyacımızı balık yiyerek karşılıyoruz. O da olmasa ne yapacağız bilmem. Allahtan denizimiz var da taze balık yiyebiliyoruz çoluk çocuk."

Sirkeci ve Beyoğlu'ndaki giyecek fiyatlarına göre Mahmutpaşa ucuzlukta yine başta

İstanbul'un Beyoğlu semtinde bulunan bu mağazanın vitrinindeki kıyafeti almak için 31.475 lira ödemek lazım (üstte). Lüks mağazalardaki ayakkabıları almak şöyle dursun, normal bir fiyattaki ayakkabıları almak için bile halk böyle düşünüyor (yanda)

● Mahmutpaşa'da bir kişi 3.525 liraya giyinebiliyor.

AYTEN ERBAY

Havaların ısınmaya başlamasıyla birlikte mağaza vitrinlerini de yazlık giyecekler süslemeye başladı. Kışlıklarını çıkartan bir kişinin tepeden tırnağa giysilerini değiştirmesi halinde ne kadar para harcayacağını öğrenmek için Mahmutpaşa Sirkeci ve Beyoğlu semtlerinde yaptığımız kısa bir gezinti, fiyatlar arasında korkunç denebilecek farklar olduğunu ortaya koydu. Mahmutpaşa her zamanki gibi ucuzlukta başı çekiyor.

Mahmutpaşa'dan bir takım elbise, gömlek ve ayakkabı alan bir şahıs 3 bin 525 lira öderken aynı giyecekler için Sirkeci'de 4 bin 545 lira Beyoğlu'nda ise 25 bin 395 lira ödemesi gerekiyor. Kuşkusuz ki bunların arasında önemli ölçüde kalite farklılıkları da var.

Bir bayanın elbise, ayakkabı, çanta ve çorap için Mahmutpaşa'da ödediği para 2 bin 710 lira tutarken, Sirkeci'de 4 bin 755, Beyoğlu'nda ise 34 bin 410 lira tutuyor.

Tahtakale'deki bitpazarı ise canlılığını her geçen gün daha da artırıyor. Birçok vatandaş ucuz giyecek ihtiyacını bitpazarından karşılıyor.

MAHMUTPAŞA, SİRKECİ ve BEYOĞLU'NDA GİYECEK FİYATLARI

ERKEK:	Mahmutpaşa	Sirkeci	Beyoğlu
Takım elbise	2000.–	2500.–	13.150.-
Kadife pantolon	650.–	659.–	3890.-
Pantolon kumaşı	900.–	945.–	6200.-
Ceket	1650.–	1750.–	12.500-
Kazak	250.–	795.–	2200.-
Gömlek	525.–	795.–	8260.-
Ayakkabı	1000.–	1250.–	3985.-
KADIN:			
Elbise	850.–	995	22.400.-
Pantolon	650.–	950.–	8755.-
Ceket	1500.–	1500.–	8700.–
Etek	500.–	995.–	2025.-
Bulüz	395.–	770.–	8900.-
Çorap	60.–	110.–	160.-
Çanta	900.–	2400.–	5950.-
Ayakkabı	900.–	1250.–	5900.-

Hem tamir, hem de boya yaparak hayatının kazanan Kaya usta, "Ayakkabının ömrünü uzatmak için haftada bir boyamak gerekir" diyor.
(Fotoğraf: Ayten Erbay)

Yeni ayakkabı almak hayal olunca...

Ayakkabı tamircilerine rağbet arttı

İSTANBUL (ÖZEL)

Son günlerde yollarda en çok raslanan manzaralardan birisi yol kenarına tezgahını sermiş ayakkabı tamircileri.

Ayakkabı fiyatları çok yüksek olduğu için tabi bu tamircilere de çok iş düşüyor. Günde en az 15-20 kişinin ayakkabısını tamir ediyorlar.

Kendisiyle konuştuğumuz tamircilerden Gedikpaşalı Kaya Usta, "Tamir ettiğimiz ayakkabı sayısı çok arttı. Çünkü hayat pahalılığı eski ayakkabıların tamir edilerek yeniden giyilmesini gerektiriyor" dedi ve bir ayakkabının dayanıklı olması için yapılması gereken şeyleri şöyle sıraladı:

"Haftada en az bir kere boyamak, bunun evde yapılması daha ekonomik olur. Ayakkabının tamirinde geç kalmamak. Ayakkabıyla dikkatli yürümek."

Ayakkabi tamir fiyatları ise şöyle:

Pençe: 400 lira, Topuk: 50 lira, burun demiri: Çifti 10 lira.

Eski bir ayakkabı beşyüz liralık bir tamirle yeni bir ayakkabı gibi oluyor ve hemen hemen onun kadar dayanıyor.

Ayakkabısının boyasını kendisi yapan Zeliha Kuşkucu "Ayakkabılar çok pahalı, eskileri tamir ettirip giyiyorum. Ben ayakkabıyı iyi, yani temiz giyerim onun için en az üç dört yıl dayanır" dedi.

Elazığlı Kemal Nur "Bu pahalılıkta ayakkabı alamıyoruz. Bir ayakkabı beş altı ay gidiyor. Onun için fazla hırpalanmadan hemen tamir ettiriyorum" diyerek dert yandı.

Pülümür ve çevresinde selden yıkılan köprüler hālā onarılmadı

● Kırmızıköprü bucağı ile birçok köy ve mahallenin birbiri ile irtibatı sağlanmadı.

TUNCELİ (ÖZEL)

Pülümür ve çevresinde 9 Nisan gününde meydana gelen sel felaketinde yıkılan köprülerden hiç biri henüz onarılmış değil. Bilindiği gibi sel Pülümür ve Kırmızıköprü'nün çevre köylerle bağlantısının kesilmesine neden olmuş, büyük maddi hasar meydana gelmişti.

Merkeze bağlı Pişi Mahallesinin Karşıyaka-Esenler ve Meydanlar Mahallelerinin köprüleri de selden kullanılamaz hale gelmişti.

Öte yandan Kırmızıköprü nahiyesine bağlı mezra, Uzunevler, Kaymaztepe, Akdik, Boğalı, Kovuklu, Çakırkaya, Dağbek, Kocatepe, Karagöz ve Sarıgöl ile nahiye merkezinin bağlantısını sağlayan Kırmızıköprü köprüsü yıkıldığından, adı geçen köylerle bağlantı kopmuş bulunuyor. Bu yüzden de nahiyedeki ortaokula köy çocukları gidemiyor. Bir kısmı ise 3 kilometrelik yol yerine 6 kilometre uzunluğundaki yoldan okullarına zorlukla ulaşabiliyor.

Köylüler, sel sularına kapılma tehlikesi altındaki çocuklarının akşam eve dönüşünü yürekleri ağzında bekliyor.

Hayvanlarına bir sepet saman bile götüremeyen köylüler, hayvanların açlıktan ölmesi halinde bundan hükümetin sorumlu olacağını belirtiyor.

Pülümür çevresinde sel ne köprü bıraktı, ne de yol, hayvanlar ise yemsizlikten ölme tehdidi altında.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Tunceli Şoförler Cemiyeti Kongresi yapıldı

TUNCELİ (ÖZEL)

Tunceli Şoförler Cemiyeti Kongresi yapıldı. Atatürk ve devrim şehitleri için 1 dakikalık saygı duruşu ile başlayan kongrede, Divan Başkanlığı seçimi ve gündemin diğer maddeleri görüşüldükten sonra, seçimlere geçildi. Çeşitli grupların katıldığı seçimleri Demokratlar kazandı. Dernek yönetim kuruluna şu kişiler seçildi: Hüseyin Çam, Hasan Toprak, Hıdır Karataş, Mehmet Aktekin, Ahmet Yoltay, Mustafa Demirkıran ve Ali Yıldırım.

EKİ yemekhanelerinden bir görüntü. Maden işçileri, "Her gün nohut bulgur yiyerek 8 saat kazma sallanır mı" diye soruyorlar.

(Fotoğraf: AYDINLIK)

Zonguldak maden işçileri, EKİ'de yemeklerin düzeltilmesini istiyor

■ İşçiler kötü yemekler yüzünden her ay dışarıdaki lokantalara 2500-3000TL harcamak zorunda kalıyor

ZONGULDAK (ÖZEL)
Zonguldak Kömür Havzasında çalışan işçilerin en büyük meselelerinden biri de yemeklerin kalitesiz, proteinsiz, iyi pişmemiş olması iyi temizlenmemesidir.

EKİ'de en zor işlerde çalışan ve en fazla güç harcayan işçilerin çoğunluğunu köylerden gelerek münavebeli olarak çalışan işçiler oluşturmaktadır. İşçiler zamanlarının yirmidört saatini EKİ'nin iş bölgesi dahilinde geçirmek zorunda kalırken üç öğün yemeklerini de şirket yemekhanesinden yiyorlar.

Asma bölgesinde aralarına girip konuştuğumuz ve adının açıklanmasını istemeyen bir işçi konuyla ilgili olarak şunları söyledi. "Burada yemek yesek de yemesek de ayda 2500-3000 lira lokantalara para vermek zorunda kalıyoruz. Gerekli yemek malzemesi geliyor, ama doğru dürüst yemek yapılmıyor. Mesela bulgur pilavının içinden taş eksik olmuyor Bir defasında ağzıma taş geldi dişlerim kırıldı. Burada dörtbin işçi çalışıyor. Yemekhanelerin doktor kontrolünden geçmesi lazım. Yemek malzemeleri bozuksa satın alınmamalıdır."

Asma işçilerinden Hasan Kulluk konuyla ilgili görüşlerini şöyle açıkladı: "Ereğli Kömürleri işletmesi çok türlü yemek çıkaracağına az çeşit çıkarsın, besinli yemek çıksın, temiz olsun. Bunun hem EKİ'ye zararı var, hem bize."

"Sabahları çorba yerine nohut çıkıyor. Gel de ye. Sabahları saat 5 ile 8 arası çorba çıkmalı. Kahvaltılık verilmeli".

Karadon Bölgesinden isminin açıklanmasını istemeyen bir başka işçi ise şunları söylemektedir. "Affedersiniz bize burada verilen yemekleri tavuğa, köpeğe verseniz yemez. Bize verilen yemek kaybettiğimiz enerjiyi hayatta karşılamaz. Bulgur pilavıyla bir işçi kaybettiği enerjiyi alabilir mi? Yöneticilerin hatası b... Ankara'dan bakanlar geliyor o zaman özel yemekler çıkıyor. Bir kaç gün sonra gene yemekler bozuluyor.

HALKIN ELİNDE PARA KALMAYINCA, ESNAF MALINI SATAMAZ OLDU

Demirel'in işçi ücretlerine saldırı politikası, esnafları da iflasa sürüklüyor

■ Üretici esnaflar, satış gerilemesinin çok ciddi boyutlara vardığını, siftahsız günlerin aşılıp, siftahsız haftaların başladığını söylüyorlar.

■ Esnafların birçoğu, işçi ücretlerinin düşük tutulma girişimlerinin kendilerine de darbe indirdiğini belirtiyor.

ALPER GÖRMÜŞ

Demirel Hükümetinin enflasyonu önleme gerekçesiyle uyguladığı toplusözleşmeleri savsaklama ve işçi ücretlerini elden geldiğince düşük tutma politikası ülkemiz ekonomisinde çok geniş bir yer tutan küçük esnaf ve sanayi kesimindeki küçük imalatçı kesimleri de doğrudan etkiliyor ve iflasa sürüklüyor.

25 Ocakta yapılan çok yüksek oranlı zamlar, başta işçiler olmak üzere toplumun bütün dargelirli kesimlerinin alım gücünü olumsuz olarak etkiledi ve o günden bu yana bu kesimlerin alımgücünü artıracak herhangi bir gelişme olmadı. İçinde bulunduğumuz yılın toplusözleşme yılı olması nedeniyle özel sektöre bağlı işyerlerinin çoğunda sürdürülen toplusözleşmeler, işveren kesiminin katı tutumu nedeniyle sonuçlanmıyor. Aynı şekilde kamu işyerlerinde çalışan 700 binden fazla işçinin toplusözleşmeleri de hükümet tarafından sürekli olarak erteleniyor ve kamu işyerlerinde çalışan işçiler de özel sektördeki işçiler gibi 2 yıl öncesinin ücretleri ne kadarına elveriyorsa o kadar satın alabiliyorlar.

SİFTAHSIZ GÜNLERDEN SİFTAHSIZ HAFTALARA

Başta işçiler olmak üzere dargelirlilerin gelirlerinin artmaması, ancak, bu kesimlerin kullandığı mal ve hizmetlerin fiyatlarının olağanüstü boyutlarda yükselmesi bu mal ve hizmetleri üreten esnaf ve küçük imalatçıları son derece güç durumda bıraktı. Esnafların mal satışları yer yer yüzde 70-80 oranında geriledi. Örneğin, ayakkabı, plastik ve trikotaj üreten küçük esnafların satışlarında hemen hemen bu oranlara varan gerilemeler oldu. Bu malların satışlarını yapan mağazalar ise siftahsız dükkan kapatılan günlere artık alışıldığını, şimdi siftahsız haftalar döneminin başladığını belirtiyorlar.

25 Ocak önlemlerinden sonra küçük imalatçılar açık ve hızlı bir iflas sürecine girmiş bulunuyorlar. Bu süreç, en belirgin olarak ayakkabı imalatında görülebiliyor. İstanbul'da yaklaşık 150 bin kişilik bir işgücünü kapsayan ayakkabı imalatçılığı bugünlerde ölüm-kalım savaşı veriyor. Ayakkabıcılar, ellerindeki stokların yıllardır görülmemiş boyutlara ulaştığını ve bunları paraya çeviremedikleri için üretimin de tıkanma noktasına geldiğini belirtiyorlar. Gene ayakkabı üreticilerinin belirttiklerine göre, koşullara ayak uyduramayan imalatçılardan bir bölümü şimdiden iflas etmiş durumda. Bu imalatçılar, mevcut koşulların 2-3 ay daha sürmesi durumunda büyük atölyeler dışında bütün ayakkabıcıların iflas edeceğini öne sürüyorlar.

Öte yandan, kendileriyle görüştüğümüz esnaf ve imalatçıların hemen hemen hepsi, yaşadıkları iflas sürecinin altında yatan esas etkenin hükümetin işçi ücretlerini düşük tutma politikası olduğu noktasında birleştiler. Esnaflar, işçilerin ücretlerinin artmasının kendi işlerinin bir ölçüde düzene girmesi anlamına geleceğini ve çıkarlarının işçilerle ortak olduğunu belirttiler.

Köy-Koop Bursa Birliği Genel Kurulunda

Köylüler, yöneticilerden 38 milyonun hesabını sordular

ANKARA (ÖZEL)
Bursa Köy-Koop Genel Kurulunda köylüler kendilerinden toplanan 38 milyonun nereye gittiğini sordular. Köylülerden kişi başına 250 bin lira alan Köy-Koop yöneticileri, Genel Kurulda çelişkili cevaplar verdiler. Genel Kurula katılan Akın Birdal toplanan paraların önce İş Bankasında bloke edildiğini söyledi. Başka bir köylünün aynı sorusuna karşılık olarak ise, "isteyene küçük, isteyene büyük traktör vereceğiz" dedi.

Köy-Koop Merkez Yöneticileri köylülerden toplam 38 milyon lira para toplamışlardı. Köy-Koop çevrelerinden alınan bilgiye göre, toplanan paraların iki milyonu Köy-Koop yöneticilerinin Rusya, Bulgaristan ve Romanya gezilerine harcandı.

Öte yandan Köy-Koop yöneticilerinin işten atılacaklar için yeni bir liste hazırladıkları öğrenildi. Hazırlanan listenin 20 kişilik olduğu bildirildi.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Tahsildar

Evinizde otururken birdenbire elektrikler kesildi. Derhal elektrik kısıtlamalarını suçlamayın.

Havagazınız yanmıyor, suyunuz akmıyor. Hemen belediyeye küfürü basmayın.

Belki başka bir sebebi vardır. Dilerseniz size Ankara'nın Etlik Piyangotepe semtinde olmuş bir olayı yaşayanın ağzından nakledelim. Elektriğinizin kesilmesinin ne gibi nedenleri olabileceği konusunda daha geniş düşünmenize yardım eder:

"EGO'nun Taksitli Borçlar bölümünde elektrik havagazı tahsildarı olarak çalışan bir memurum.

"İşim, ödenmesi gereken tahsilat makbuzlarını, havagazı, elektrik abonelerinin evlerine götürmek, evde bulursam alacağı tahsil etmek, bulamazsam ihbar makbuzu bırakmaktır.

"O sabah Piyangotepe semtindeydim. Semtin yabancısı olduğum için elimdeki makbuzda yazan adresi bulacağımdan emin değildim. Yoldan geçen bir kişiye adresi sormak istedim. Tam o sırada yanıbaşımızda birkaç kişi belirdi ve kabadayı bir ifade ile beni sorguya çekmeye başladılar:

–Kimsin?

–Burada ne arıyorsun?

"Onlara EGO'da memur olduğumu, bir abonenin borcunu tahsil etmek için evini aradığımı anlattım. Ama bu cevapla tatmin olmadılar:

–Kimliğini göster!

"Bu emir üzerine polis olduklarını sandım. EGO kimliğimi çıkardım. Kimliği ve tahsilat makbuzunu elimden aldılar. Bir emir daha geldi:

–Hele esas kimliğini çıkar da görelim bakalım.

"Bir insanın bir kimliği olacağını, bir memura böyle davranamayacaklarını söylemeye çalışıyordum ki, sesleri daha da sertleşti:

–Biz sorarız, burası bizlerden sorulur. Çabuk başka kimlik çıkar.

"Niyetlerinin kötü olduğunu farkedince, duvar dibinde oturmakta olan vatandaşlara yöneldim. Onlara durumu anlatmaya çalıştım. Fakat korkuyla yüzüme bakmaktan başka bir şey yapmıyorlardı. Aralarındaki bazı kadınlar ise "Oğlum ne diyorlarsa onu yap" diyorlardı. Bu sırada zorbalar tekrar yanıma geldi. Onlara 'Haydi polise gidelim. Size kimliğimi orada ispatlayayım, veya belediyeye telefon edelim' dedim.

–Ne polisi, ne belediyesi ulan, burada halk mahkemesi var. Çabuk ceplerinde ne varsa yere boşalt, dediler.

"Bunu ne adına istediklerini sordum.

–Devrim adına, dediler.

–Böyle devrimcilik mi olur, dememe kalmadı, bir tanesi elini beline atıp silahını çıkardı.

–Şimdi yıkarız ulan, dediğimizi yap!

"Birdenbire üstüme çullandılar. Beni yerde sürüklerken, tekmeliyorlar ve 'Al bu da yedi kişi için' diyorlardı.

Bir anda ellerinden kurtuldum ve asfalta doğru kaçmaya başladım. Arkamdan birkaç el ateş ettiler. Asfalta çıkınca polise telefon ettim. Az sonra bir ekip arabası geldi. Onlara durumu anlattım. Önce beni de alıp olay yerine gitmeyi düşündüler. Sonra aralarından iki tanesi, 'Nereye gidiyoruz? Baksana adamlar silahlıymış. Bizi mi tarattıracaksınız' dediler. Bunun üzerine beni de arabaya aldılar. Karakola gidip ifade verdikten sonra bırakıldım. Gerisi ne oldu bilmiyorum."

Buyurun size elektriğinizin veya havagazınızın kesilmesiyle sonuçlanabilecek bir olay.

Sizin haberiniz yokken, eşkiyalar hem de sizin adınıza EGO tahsildarının yolunu kesmiş. Geçen yıl Piyangotepe'de faşistlerin öldürdüğü yedi kişinin hesabını bile belediyenin tahsildarından sormuşlar. Makbuzunuzu elinden almışlar. Sizin ise bir şeyden haberiniz yok. Karanlıkta otururken ya patlayan trafolara, ya belediyeye öfkelenip duruyorsunuz. "Bir makbuz bile göndermeden elektriğimizi kestiler" diyorsunuz.

* * *

Geçenlerde gazetelerde Anadolu Ajansının bir haberi vardı.

Belediye tahsildarlığı için sınava girenlere Ajda Pekkan'ın Eurovision'da kaçıncı olduğunu sormuşlar.

Onu bilip de ne olacak?

Tahsildar olacakları önce judo, karate, atıcılık sınavından geçirmeli. Sonra çalışacakları şehrin hangi semtinde, hangi eşkiya çetesinin üstün olduğunu sormalı. Çeşitli çetelerin ideolojik yapıları hakkında bilgisi olup olmadığı öğrenilmeli.

Ondan sonra alınmalı tahsildarlığa.

Bir avuç saldırgan dışında tüm köy sakinleri barış ve huzur içinde birlikte yaşamak istemektedirler. Birçok vatandaşımız mahalli polise durumu bildirmişlerdir. Uzun senelerdir burada huzur içinde yaşayan bizler resmi makamlardan saldırıların önlenmesini ve bu yönde önlem alınmasını ve huzurun teminini rica ederiz.

08.04.80

İsim Soyadı	Adresi	...den beri Waldmohr'da
		1977
		1977
		1975
		1975
		1975
		1974
Alipek İrfan	5	1972
Alipek Melek	5	1972

Almanya'nın bir köyünden 33 yurttaşımız MHP saldırılarını protesto etti

WALDMOHR (ÖZEL)
Almanya'nın Waldmohr köyünde çalışmakta olan Türkiyeli işçiler aralarında imza toplayarak MHP'li militanların baskı ve zorbalığının önlenmesi için Alman ve Türk makamlarına başvurdular.

Aynı köyde çalışan 33 Türkiyeli yurttaşın imzasını taşıyan açıklamada MHP'lilerin faaliyetleri şöyle anlatılıyor:

..14.9.1979 tarihinde işçi Ruhiddin Bozhüyük mahalleyi basan grubun sustalı, sopalı saldırısına uğradı. Yaşlı bir ev kadını olan annesi Fada Bozhüyük yerde sürüklendi. Mahmut İkisivri adlı işçi tabanca ile tehdit edildi. Veysel Öztürk ve Rasim Savaş adlı yurttaşlarımız saldırganlarca vahşice dövüldüler. İrfan Alipek adlı işçimiz defalarca ormana davet edilerek tehdit edildi. Mustafa Şenel 28 Mart Cuma günü işinden çıkışta Yusuf Coşkun adlı MHP'li komando tarafından hakarete uğradı ve daha sonra dövülerek başından bıçakla yaralandı. Hasan Taze, Hayati Değirmencioğlu adlı MHP'li komandonun zincirle saldırısına uğradı. Yine Hasan Taze ve Cebrail Güzel, Atıf Coşkun ve Dursun Karaman adlı komandoların bıçaklı ve sopalı saldırılarına uğradılar. Bütün saldırı ve olaylar polis tarafından da saptandıktan sonra mahkemeye intikal ettirilmiştir.

"Saldırıların başını Hayati Değirmencioğlu, Yusuf Coşkun, Haydar Fakılı, Hüseyin Fakılı, Ahmet Emre Atıf Coşkun adlı komandolar çekmektedir. Bunlar aynen Türkiye'de yaptıkları gibi saldırılarını örgütlü olarak yürütmektedirler. Adı geçen saldırganların çoğu ve ayrıca diğerleri Alman makamları tarafından da bilinmekte ve haklarında açılmış ceza davaları bulunmaktadır. Hayati Değirmencioğlu ve Hüseyin Fakılı Türkiye'den getirdikleri, adı olaylara karışan komandoları evlerinde saklamaktadırlar."

İşçiler açıklamalarının sonunda, yıllardır birlik ve barış içinde çalıştıklarını belirterek, bir avuç saldırgana karşı resmi makamların önlem almasını istiyorlar.

Temsilciliğin açılışında halkoyunları grubunun oyunlarıyla coşan Kurfal halkı daha sonra grubun arasına karışarak hep birlikte halay çektiler.

(Fotoğraf: Metin Aktaş)

TİKP Kurfal (Abdi İpekçi) Mahallesi Temsilciliği açıldı

İSTANBUL (ÖZEL)
TİKP Kurfal Temsilciliği yapılan bir toplantı ile açıldı. Toplantıya TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Gün Zileli, İstanbul İl Başkanı M. Halim Spatar, Kartal İlçe Başkanı Yalçın Büyükdağlı ve geniş bir halk topluluğu katıldı.

Toplantı Kartal Kültür ve Sanatevi Halkoyunları grubunun temsilcilik önünde sergilediği Van yöresi halk oyunları ile başladı. Halk oyunlarının ilgiyle izlenmesinden sonra toplantı temsilcilik binasında devam etti.

Toplantıda ilk konuşmayı yapan TİKP Kartal İlçe Başkanı Yalçın Büyükdağlı, daha önce Kurfal (Abdi İpekçi) Mahallesine temsilcilik açmaya söz verdiklerini, bu sözü biraz geç de olsa yerine getirdiklerini, bundan sonra da Kurfal Mahallesi halkı ile omuz omuza olmaya devam edeceklerini belirtti.

Toplantı Ankara Halk Tiyatrosu oyuncularından Mehmet Esen'in Erol Toy'un Düş ve Gerçek isimli oyununda sunduğu bir bölüm toplantıya katılanlar tarafından zevkle izlendi.

Daha sonra toplantıda bulunan Gün Zileli ülkedeki ve dünyadaki son gelişmeler üzerinde durdu.

Aşık Bayram'ın türküleri ile süren toplantıTİKP Kurfal Mahallesi Temsilcisinin, mahalle halkını partiye her türlü desteği sağlamaya ve üye olmaya çağırmasından sonra, söylenen türkülerle neşeli bir şekilde sona erdi.

2,5 liraya çocuklar doyasıya eğleniyorlar

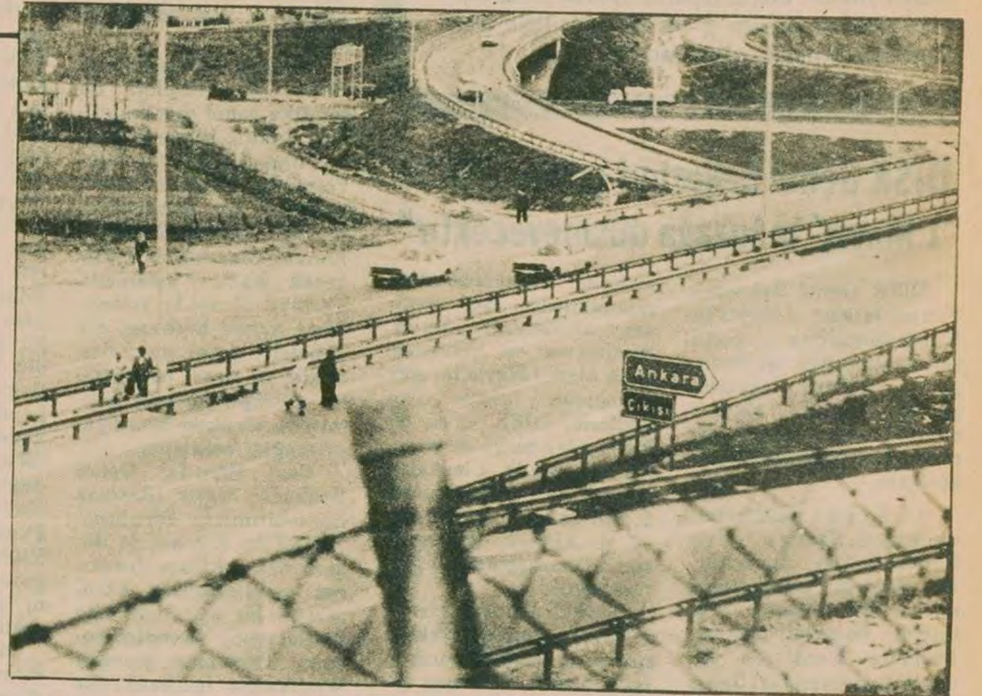

Gülhane Parkı, tatil günleri çocukların parkı oluyor

Havaların ısınması nedeniyle en ucuz eğlence yeri olan Gülhane Parkına rağbet arttı. İstanbullular hafta sonları buraya akın ediyor. Özellikle cumartesi, pazar günleri okullarının tatil olması nedeniyle, bu günlerde Gülhane Parkı, adeta çocuk parkı haline dönüşüyor. Parkta çocukların en fazla ilgisini çeken köşe ise hayvanat bahçesi oluyor.

Gülhane Parkına giriş, öğrenci 2,5 lira, sivil 5 lira. Üstelik zaman bakımından parkta kalmanın bir sınırlaması yok. Çocuklar burada istedikleri kadar oynayabiliyorlar. Bir hafta boyunca okullarında sıkı çalışma içinde bulunan veya evde kalmak zorunda kalan çocuklar bu bir haftanın yorgunluğunu burada koşarak, oynayarak gideriyorlar.

Kazadan bıkan Fikirtepeliler: "Daha fazla insan ölmeden geçit yapılsın"

Fikirtepe'de oturup da Otosan'da, Kartal'ta çalışan işçiler, Ünalan Mahallesinde oturup Devrim ilk ve ortaokulunda okuyan öğrenciler bu yoldan geçmeye mecburlar.

■ TİKP Kadıköy İlçe örgütü: "Yeni Tarsus katliamları yaratılmak istenmiyorsa, halkın talebi olan geçit derhal yapılmalıdır"

METİN AKTAŞ

Çevreyolunun Fikirtepe civarında geçit yokluğu yüzünden son 4 ayda 7 kişinin ölmesi mahalle halkı arasında huzursuzluk yaratırken, meydana gelebilecek yeni bir kazanın Tarsus'taki olayların benzerlerine yol açmasından çekiniliyor. Bu konuda bir açıklama yapan TİKP Kadıköy İlçe Örgütü "yeni Tarsus katliamları yaratılmak istenmiyorsa halkın talebi olan geçit derhal yapılmalıdır" dedi.

14 Nisan günü meydana gelen kazada ölen Şekernaz ve Gülhanım Çetin adlı genç kızların yakınları "Geçit yapılmadığı sürece kazalar sürecek. Kazalarda daha fazla insan ölmeden geçit yapılsın" diyor.

Kendileri ile görüştüğümüz Fikirtepe sakinleri kazalar üzerine imza toplayıp muhtara götürdüklerini, muhtarların birkaç sefer müracaatları olduğunu, fakat hâlâ bir sonuç alınamadığını söylediler. Son kazadan sonra yolu üç saat trafiğe tıkayarak isteklerini yetkililere ilettiklerini belirten Fikirtepeliler geçidin bir an önce yapılmasını istiyorlar.

Görüştüğümüz Devrim Mahallesi Muhtarı Osman Gediz "Fikirtepe Mahallesi Muhtarı ile birlikte 1978 yılından beri birkaç defa geçit yapılması için müracaatlarının olduğunu fakat 'yapılır', 'yaparız', gibi laflarla savsaklandıklarını" söyledi. Osman Gediz halkın geçmek için başka yeri olmadığından buraya geçit yapılmasının zorunlu olduğunu belirtti.

Konuyla ilgili olarak bilgilerine başvurduğumuz Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü yetkilileri ise çevre yolunun otoyol olduğunu etrafının tellerle çevrildiğini, yayaların girmemesi için çeşitli levhalar asıldığını belirterek, yola giren yayanın suçlu olduğunu söylediler. Yetkililer, Fikirtepe'de kaza olan yerdeki geçen insan sayısını saptadıklarını, buraya geçit yapılması için proje çalışmalarına başladıklarını ifade ettiler.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Fikirtepe'deki kazalarla ilgili olarak gazetemize bir açıklama yapan TİKP Kadıköy ilçesi ise açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Çevre yolunun yapıldığından bugüne kadar onlarca canın kıyılmasına neden olan bu yola geçit yapılmasını istemek Fikirtepe halkının en tabi hakkıdır.

"Son kazadan sonra halkın yolu kapatması üzerine olay yerine gelen güvenlik kuvvetlerinin, halkın isteklerini dinlemeden onları dağıtmaya çalışması dikkat çekicidir. Yeni Tarsus katliamı yaratılmak istenmiyorsa halkın sesine kulak verilmelidir.

"Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü üst geçidin yapılması için derhal çalışmalara başlamalıdır. Biz TİKP Kadıköy ilçesi olarak geçidin yapılması için mücadele eden Fikirtepe halkı ile omuz omuza olacağız."

Türkiye'de parlamento zamanını doldurdu mu? (2)

(Baştarafı 1. sayfada)

şüphesiz bugünkü parlamentonun yerini halk iktidarının organı olan bir Ulusal Meclis alacaktır.

1876 ve 1908'lerde Osmanlı Sultanının iktidarını sınırlamak amacıyla dünyaya gözünü açan parlamento, ülkemizde burjuvazinin ve toprakağalığının çeşitli kesimleri arasında bir uzlaşma alanı olmuş, fakat her önemli dönemeçte emperyalizm ve hakim sınıfların en gerici kesiminin saldırısına uğramıştır. Yüz yıldan beri yaşadığımız çeşitli zigzaglara ve geri dönüşlere rağmen, gelişmenin esas yönü, gittikçe daha geniş kesimlerin parlamentoda seslerini duyurabilmeleridir. Emperyalizme en bağımlı, en gerici güçlerin tarihimizde parlamentoyu kendileri için zaman zaman bir ayakbağı olarak görmeleri boşuna değildir. Dizginsiz sömürü ve baskı isteyenler, iktidarın hakim sınıflar içinde paylaşılmasına dahi razı olmamışlar, iktidarı çok daha dar bir zümrenin tekeline almak için girişimlerde bulunmuşlar, başka bir deyişle parlamentoyu kapatmaya yönelmişlerdir. Meseleye halk açısından bakacak olursak: İktidar, halkın eline geçmediği sürece, sömürücü sınıflar içinde bile olsa, ne kadar geniş bir temele oturursa, halk açısından o kadar iyidir.

Parlamento gerek Batıda gerek Türkiye'de burjuva-demokratik devriminin bir kurumu olaçak ortaya çıkmıştır. Yüz yıllık demokrasi mücadelesi, ülkemizde güçlü bir devrimci birikim yaratmıştır. Bugün Türkiye, büyük bir sıçramanın eşiğine gelmiştir. Fakat milli demokratik devrimimizin önünde hâlâ emperyalizmle (özellikle Rusya tehdidi ile) ve yerli gericilikle hesaplaşma bulunmaktadır. Türkiye pek muhtemeldir ki, önümüzdeki on yıl içinde bu hesaplaşmaları da yaşayacak ve 2000 yılına varmadan milli demokratik devrimini kesin zafere ulaştıracaktır. Demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek ve bu iktidarın organı olacak bir halk meclisi kurmak, gündemde olmadığı sürece, parlamentoyu "ahır" ilan etmek, devrimcilik değil, çocukluktur.

Yön-Devrim hareketi, 1960 sonrası Türkiye'sinde on yıl boyunca parlamentoyu yıpratmak için büyük çaba gösterdi. Ancak bu çabanın ürününü devrimci güçler değil, 12 Mart faşistleri topladı.

Bugün de parlamentoyu "ahır" ilan ederek devrimcilik yaptığını sananlar, olsa olsa parlamentoyu lüks görmeye başlayan gericilere ve bir süre sonra da Rus sosyal-emperyalizminin darbeciliğine hizmet ederler.

Hiç bir kurum, herhangi bir akılsız onu "ahır" ya da "gerici" ilan etti diye yıkılmaz. Ülkemizde parlamento, tarihi ve pratik açıdan zamanını doldurana ve yerini alacak devrimci bir kurum yeşerene kadar, çürüyen ve köhneleşen yönlerine rağmen esas olarak olumlu bir rol oynamaya devam edecektir. Bugün parlamentonun temellerine kazma vurmanın hiç bir devrimci anlamı yoktur. Böyle yapanlar, ancak parlamentoyu yıkmak isteyen iç ve dış gericiliğin aleti olabilirler. Nitekim olmaktadırlar.

DİSK Genel Sekreteri Işıklar "DİSK 1 Mayıs'ta tuzağa düşmeyecektir"

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, 1 Mayıs'ta Konfederasyona bağlı sendikalara üye işçilerin, grevde bulunan işyerlerindeki işçileri ziyaret ederek, onlara çeşitli armağanlar götüreceklerini açıkladı.

1 Mayıs hazırlıkları nedeniyle İzmir'e gelen Fehmi Işıklar, dün İzmir'de yaptığı açıklamada nazik bir bölgede çok önemli konumu olan ülkemizde bunalımın giderek derinleştiğini belirtti. Siyasi iktidarın 1 Mayıs'ta olaylar çıkmasını ve bunu bahane ederek yeni baskı yasalarının gündeme getirilmesini istediğini söyledi ve şöyle dedi:

"İşçi sınıfımız ve DİSK 1 Mayıs'ta hazırlanan tuzaklara düşmeyecektir. Tüm emekçiler, ilericiler, yurtseverler bu ortamın bilincinde davranmalıdırlar. İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ta, grev mücadelesi içinde olan işçilerle, DİSK üyesi diğer işçiler birlik ve dayanışma içinde olacaktır. Her işçi, grevdeki işçilere 1 kilo şeker, 1 paket çay ve 1 ekmek götürerek sınıf dayanışmalarını gösterecektir."

Fehmi Işıklar, ayrıca, 1 Mayıs'a konan yasakları protesto etmek amacıyla, işyerlerinde 30 Nisan günü DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün 1 Mayıs mesajının okunacağını açıkladı.

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

MUSTAFA SARI

Malatya...

(Baştarafı 1. sayfada)

rinin mezbahane civarındaki setleri üzerinde suda boğulduğu sanılan ve üzerinden kimliğini belirten bir belge çıkmayan bir erkek cesedi bulundu.

KİLİS'TE ÜÇ İŞYERİ TARANDI

Kilis'te Cumhuriyet Caddesi semtinde bulunan üç işyeri henüz kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından otomatik silahlarla tarandı. Olay sırasında yaralanan olmadı, saldırganların aranmasına başlandı.

İSTANBUL'DA BİR BEKÇİ ÖLDÜRÜLDÜ

Karaköy'de kimlikleri belirlenemeyen kişiler Feriköy Karakolunda görevli bekçi Hüseyin Özmen'i silahla tarayarak öldürdüler.

Emniyet Müdürlüğü yetkilileri kaçan saldırganların arandığını bildirdiler.

KOCAMUSTAFAPAŞADA ÇATIŞMA

Kocamustafapaşa'da iki kişiden biri, bir kişiyi öldürmek üzere gittikleri evin önünde polislerle giriştikleri silahlı çatışma sonunda yaralı olarak yakalandı.

Aralarında eski bir anlaşmazlık olan Nur Kültür'ün evine giden Orhan Okçu ve bir arkadaşı, Nur Kültür'ün annesinin polise haber vermesi üzerine, gelen polislerle silahlı çatışmaya giriştiler. Çatışma sonunda Orhan Okçu ayağından yaralı olarak yakalandı, arkadaşı ise kaçtı.

KONYA'DA BİR GENÇ AV TÜFEĞİYLE ÖLDÜRÜLDÜ

Konya'da İbrahim Ali Ser adlı bir genç evinde oturduğu sırada uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Olayla ilgili olarak İsmail Olfun av tüfeği ile birlikte yakalanarak gözaltına alındı.

SÜMERBANK FABRİKASINDA BİR İŞÇİ ÖLÜ BULUNDU

Kahramanmaraş Sümerbank Fabrikasında Ahmet Özden adlı bir işçi ölü olarak bulundu. 18 Nisan gününden itibaren evine gitmeyen Ahmet Özden'i sormak üzere 21 Nisan günü fabrikaya gelen babasının araştırması üzerine durum ortaya çıktı. Fabrikadaki bezlerin altında ölü olarak bulunan Özden altı yıl işçi temsilciliği yapmıştı.

ANKARA'DA

Ankara'da Iraklı bir kız öğrenci, evine düzenlenen baskın sonucu ağır yaralandı. Hacettepe Üniversitesi öğrencisi olan Iraklı kız tedavi edilmek üzere kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.

Türk-İş'e...

(Baştarafı 1. sayfada)

dığını söyleyen sendika başkanları, ayrıca MİSK'e görüş olarak da karşı olduklarını vurguladılar.

Bu konuda temas kurduğumuz sendikalardan Kristal-İş, MİSK'in açıklamasında iki şubelerinin Kayseri mitingine katılacağının belirtildiğini, Kristal-İş'in ise sadece iki şubesi olduğunu ifade ederek şunları söylediler: "Bu iki şubemiz de İstanbul'dadır. Bu şubelerimizin Kayseri'de MİSK'in düzenlediği mitinge katılma yolunda bir kararı yoktur. Haber kesin olarak uydurmadır."

Kauçuk-İş ve Deri-İş Genel Başkanları ve Haber-İş Genel Sekreteri de MİSK'in açıklamasını yalanladılar. Kauçuk-İş Genel Başkanı Fevzi Baştürk bu konuda şunları söyledi: "Hiç bir şubemiz MİSK'in mitingine kesinlikle katılmayacaktır. Bu bizim örgütsel disiplinimize ve iç işleyişimize aykırı olduğu kadar sendika olarak savunduğumuz görüşe de aykırıdır. Biz MİSK'i hiç bir şekilde eylem birliği yapılacak bir örgüt olarak görmüyoruz."

Deri-İş Genel Başkanı Yener Kaya da iki şubelerinin Kayseri mitingine katılacağı yolundaki haberi "tamamen yalan" olarak niteledi.

Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Durukan, haberi spekülasyon olarak niteleyerek "Biz ancak Türk-İş'in tertiplediği toplantılara katılırız. Hiç bir şubemiz MİSK'in mitingine kesinlikle katılmıyor" dedi.

Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu'nun bu konuda söyledikleri ise şöyle:

"Bizim MİSK'le hiç bir ilişkimiz yoktur. Ne yazık ki bu tür ayak oyunları yapılıyor. Biz Türk-İş'in katılmadığı hiç bir toplantıya katılmayız ve bizi ilgilendirmez."

Türkiye Genel-İş ve Petrol-İş yetkilileri de sendika genel merkezlerinin alınmış böyle bir kararı olmadığını belirttiler. Petrol-İş Başkanı Selvi, herhangi bir şubelerinin mitinge katılmasının söz konusu olmadığını söyleyerek haberi yalanladı. Türkiye Genel-İş yöneticileri ayrıca herhangi bir şubeleri, genel merkezin bilgisi ve rızası haricinde bu mitinge katılırsa haklarında tüzüksel işlem yapılacağını belirttiler.

Tez Büro-İş Genel Başkanı Uğur Batmaz muhabirimizin sorusuna, "MİSK'in Kayseri'de düzenlediği mitinge bırakınız şubelerimizin katılmasını bir üyemizin bile katılacağını zannetmiyorum. Tercüman gazetesi sendikamız hakkında bir süredir yıpratıcı haberler vermektedir. Bu haberlerin kasıtlı olduğunu zannediyorum." şeklinde cevap verirken Tes-İş Federasyonu Genel Sekreteri Faruk Barut da "Şubelerimizin MİSK'in toplantısına katılması düşünülemez, bizim öyle toplantılarda işimiz olamaz" dedi.

İnayet Bilgiç'in öldürülmesi olayına katılan Dev-Yolcu serbest bırakıldı

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Seyranbağları'nda pusu kurularak öldürülen İnayet Bilgiç isimli gencin öldürülmesi olayına adı karışan ve halk tarafından yakalanarak karakola teslim edilen Mehmet Yıldırım adlı Dev-Yol'cu emniyetten serbest bırakıldı.

23 Nisan günü öğleden sonra Seyranbağları'nda mahalleliler İnayet Bilgiç'in öldürülmesi olayına karışan Dev-Yol'cuyu yakalamışlardı. İsminin Mehmet Yıldırım olduğu anlaşılan bu şahıs kendisini yakalayan mahallelilere olaydan hemen önce olay yerinde olduğunu, diğer Dev-Yol'cularla konuştuğunu anlatmıştı. Mehmet Yıldırım'ın ayrıca cinayete karışanları tanıdığını, ama isimlerini bilmediğini de söylemişti.

Bu arada Mehmet Yıldırım'ın üzerinden kendi adına düzenlenmemiş bir kimlik de çıkmıştı. Polise teslim edilen Mehmet Yıldırım Emniyet Müdürlüğünden salıverildi.

Öte yandan Bilgiç'in öldürülmesi olayıyla ilgili olarak gazetemizde ismi çıkan Adanalı Kazım'ın olayla ilgisinin olmadığı bildirildi.

Erbakan'ın Batur'u ziyareti, AP ile MSP'nin arasını açtı

■ Demirel, Türkeş'ten Cumhurbaşkanlığı seçimi için destek istedi.

■ Batur'un da Erbakan'a üç kontenjan senatörü vadettiği bildiriliyor.

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın geçen perşembe akşamı CHP'nin Cumhurbaşkanı adayı Muhsin Batur'u evinde ziyaret etmesi, AP ile MSP'nin arasını açtı.

Hafta sonunda yapılan bir açıklamada Genel Başkan ve Başbakan Süleyman Demirel'in hafta başında Cumhurbaşkanlığı seçimi için MSP ve MHP Genel Başkanları ile dün görüşeceği bildirilmişti. Ancak Erbakan'ın aniden bir haftalığına İstanbul'a gitmesi üzerine Demirel, dün sadece Türkeş'le bir görüşme yaptı. Görüşmede Demirel'le Türkeş'in, Bilgiç'in seçilme şansı üzerinde durdukları, yeni bir aday gerekiyorsa bunun kim olabileceğini değerlendirdikleri bildirildi.

Genel Başkanları ile dün görüşeceği bildirilmişti. Ancak Erbakan'ın aniden bir haftalığına İstanbul'a gitmesi üzerine Demirel, dün sadece Türkeş'le bir görüşme yaptı. Görüşmede Demirel'le Türkeş'in, Bilgiç'in seçilme şansı üzerinde durdukları, yeni bir aday gerekiyorsa bunun kimin olabileceğini değerlendirdikleri bildirildi.

AP Grup Başkan Vekillerinden Ankara Milletvekili Oğuz Aygün, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın CHP'nin Cumhurbaşkanı adayı Muhsin Batur'u ziyaret etmesine çatarak, "Eh bunun ayıbı Erbakan'a yeter" dedi. Aygün Erbakan'ın Batur'la görüşmesi hakkında "haberin gerçek olması halinde" Erbakan'ın sözlerine ters düştüğünü söyledi ve şöyle konuştu:

"Bir liderin beyanları ve hareketleri ağırlık taşımalı ve saygı uyandırmalıdır. Sayın Erbakan Batur'u ziyaret etmişse bugüne kadarki beyanları ve verdiği sözleriyle, iddia ettiği misyonuna ters düşmüştür"

MSP Genel Başkanı perşembe akşamı Batur'u evinde ziyaret ederek MSP'nin kendisini destekleyeceğini vadetmişti. Perşembe günü MSP'li Recai Kutan'ın aracılığı ile Muhsin Batur'dan randevu alınmış ve aynı akşam yapılan görüşmede Erbakan'ın yanında Genel Sekreter Oğuzhan Asiltürk ve Recai Kutan da hazır bulunmuştu. Görüşmeye CHP Grup Başkanvekili Metin Tüzün de katılmıştı.

Erbakan Batur görüşmesinde Batur'un da Erbakan'a Cumhurbaşkanı seçildiği takdirde, haziran ayında atanacak beş Kontenjan Senatöründen üçünü MSP'ye yakın kişiler arasından seçmeyi vaat ettiği ileri sürüldü.

Öte yandan MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk Erbakan'la Batur arasında bir görüşme yapılmadığını söyledi. Asiltürk, "Böyle bir görüşme yapılmamıştır, yapılsaydı mutlaka haberim olurdu. Batur'un aday olduğu gün MSP Grubunun yaptığı ziyaret dışında Erbakan ile bir görüşmesi olmamıştır" dedi.

AP...

(Baştarafı 1. sayfada)

zırlanan listelere göre sürdürüldüğünü belirtti. AP azınlık hükümetinin kıyım, terör ve bölücülüğün ana kaynağı olduğunu söyleyen Keskin, kamu personelinin iktidarca "sağcı-solcu", "bizden-bizden değil" şeklinde ikiye ayrıldığını belirtti ve şöyle devam etti:

"Ülke ölçeğinde sayısız örnekleri saptanabilecek olan söz konusu tutumun somut iki kanıtını sunuyorum kamuoyuna. Bu belgeler Demirel iktidarınca Denizli Devlet Hastanesi Baştabibliğine getirilen Doktor İsmail Çağlayan'ca hazırlanan AP Milletvekillerine gönderilen kıyım ve mükafatlandırma listeleridir"

Keskin, "Adalet Partisi Ocak Başkanlığı görevini de fahri olarak üstlenen doktorun" istemlerinin tümünün yerine getirildiğini belirtti. Keskin Çağlayan'ın AP Milletvekilleri Kemal Akyurt ile Atıf Sohoğlu'na hitaben yazdığı mektupların fotokopisini de basına dağıttı.

YSE 5. BÖLGE MÜDÜR MUAVİNİ KORUMASINDAKİ KİŞİLERİ SALDIRILARDA KULLANIYOR

Ankara YSE 5. Bölge Müdür Muavini Mehmet Tosun, koruma memurlarını işyerinde çalışanlara karşı saldırılarda kullanıyor. İşyerindeki MHP'li komandolarla ilişki içinde bulunan Mehmet Tosun, işçilere baskı yapıyor ve hakaretlerde bulunuyor. Mehmet Tosun'un kendi görüşünde olmayan işçileri de Yozgat'a sürgün gönderdiği öğrenildi.

5. Bölge Müdür Muavini, önceki gün de işyerinde şef olarak çalışan YSE-İş Sendikasının Baştemsilcisi Fehmi Alkaya'yı çağırarak hakaret etti ve korumasındaki memurla birlikte saldırıda bulundu. Fehmi Alkaya saldırganların elinden güçlükle kurtuldu.

Mehmet Ali Ağca...

(Baştarafı 1. sayfada)

rilmek üzere 28 Nisan gününe ertelenen son duruşma yapıldı.

Duruşmada Ağca'nın savunma avukatı Turan Özbay, Mehmet Ali Ağca'nın "bireysel terörist" olduğunu tekrar iddia ederek, "Türkiye'de terörün arkasında masonlar, Lions Klüp, Rotary Klüp vardır. Abdi İpekçi sanki kutsal kişiymiş, mesihmiş gibi gösterilip, O'na karşı olanları cani gibi göstermek, doğru değildir" dedi.

Duruşma sonunda Mehmet Ali Ağca suçlu bulunup, yargılandığı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından Türk Ceza Kanununun 450/4 maddesi gereğince ölüm cezasına çarptırıldı. Abdi İpekçi cinayetinde kullandıkları arabanın şoförü Yavuz Çaylan da TCK'nın 296. maddesi gereğince üç yıl ağır hapse mahkum edildi.

MHP, Demirel'in Gençlik Kolları Kongresindeki konuşmasını eleştirdi

ANKARA (ÖZEL)

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel'in AP Gençlik Kolları Kongresinde yaptığı konuşmada "milliyetçi gençler" diye nitelediği MHP'lilere AP etrafında toplanma çağrısı yapmasından sonra MHP Genel Sekreter Yardımcısı Nevzat Kösoğlu "Bugün milliyetçi gençliğin vatan müdafaasını kınayan ve devletin kuvvetleri var diyenler, o gün de iktidar idiler ve bugünlere gelişimizi engelleyemediler" dedi.

Köseoğlu yaptığı yazılı açıklamada şunları söyledi:

"Milliyetçi gençliğin mücadelesi doğrusu ile yanlışı ile bu devletin hayat mücadelesidir. Geçmişteki idrak bozukluklarının veya gecikmelerinin tekrarı, devlete de hükümete de çok pahalıya malolabilir. Böyle bir vebali kimsenin yüklenmek isteyebileceğini düşünmüyoruz."

Özgürlükçü...

(Baştarafı 1. sayfada)

değer veren ve yurttaşın mutluluğunu amaçlayan ilkeleri çerçevesinde hizmet vermenin her kamu yetkilisi için onurlu bir görev olduğu inancındayım" dedi.

Müftügil konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında da belirtildiği üzere Anayasalar bir devletin dayandığı hukuki yapının belkemiğini oluştururlar. Türkiye Cumhuriyetinin dayandığı ilkeler, Anayasamızın başlangıç bölümü ile ikinci maddesinde gösterilmiştir. Öteki maddelerinde de bu temel ilkelerin ışığı altında ayrıntılı kurallara yer verilmiştir. Anayasamız insan haklarına dayanan milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olma niteliğinden hiç bir şekilde ödün verilemeyeceği gibi, devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğünü bozacak tutum ve davranışlara da asla izin verilemez. Ancak özgürlükçü demokrasi ilkelerinin Anayasada çok mükemmel surette belirtilmiş olması yeterli sayılmaz. Aslolan bunların gereğince ve eksiksiz uygulanmasıdır. Yasama ve yargı yetkisini kullanan organlar ve yürütme görevini üstlenen idare bu ilkelere sıkı bir şekilde bağlı kalarak çalışmalarını sürdürmek ve yurttaşların çoğunluğunun mutsuzluğu sonucunu doğuracak yasal, yargısal ve yönetsel uygulamalardan kaçınmak zorundadırlar.

"Anayasamızı niteleyen ve belirginleştiren ilkelere aykırı uygulamalar yapılması, Türkiye Cumhuriyetinin adı sadece Cumhuriyet olmakla birlikte temelde bir başka devlet şeklinin oluşturulması sonucunu ortaya çıkarır. Böyle bir sonuç Anayasanın başlangıç bölümünde de açıklandığı üzere "hürriyete, adalete ve fazilete aşık evlatlarının uyanık bekçiliğine emanet edilen, Anayasamızın ulu önder Atatürk'ün gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma yolundan ve hedefinden tümüyle uzaklaştırdığı anlamına gelir. Bu konuda gerçekten duyarlılık gösterilmesi ve uyanık davranılması gerektiği kanısındayım."

Anayasa Mahkemesi Başkanı Müftügil daha sonra kuruluşun bazı sorunlarını dile getirdi ve bu arada Millet Meclisinden 2, Cumhuriyet Senatosundan ise bir kişinin Anayasa Mahkemesi üyeliğine hâlâ seçilmediğini belirterek bu durumun görevi aksattığını söyledi.

Bir yıldır...

(Baştarafı 1. sayfada)

da eğitim yaptıklarını anlatan öğrenciler kışın yağmurun altında ders gördüklerini, penceresiz kapısız binada çok üşüdüklerini söylediler.

Köy öğretmeni köyde başka bina olmadığından, çocuklar bir yıl kaybetmesinler diye, ahırda ders yaptıklarını belirterek şöyle dedi: "Müfettişler defalarca geldiler. Durumu gözleriyle gördüler. Köy halkı da defalarca İlköğretime başvurdu. Ama bugüne kadar ilgilenen olmadı."

Tarsus...

(Baştarafı 1. sayfada)

çuk kapıdan kaçmak isteyen bazı yurttaşların da binanın arkasına mevzilenmiş polislerce tarandığını ifade ediyorlar. Yetkililer burada bir ölüm olayının olmadığını ileri sürerken mahalleli, açılan ateş sonucu atölyenin içinde iki, dışarı kaçmak isterken ise bir yurttaşın öldürüldüğünü söylüyorlar. Ancak yetkililerin açıklamaları bu konuya bir aydınlık getirmedi. Otopsi sonuçları ve mermilerin incelenmesinden ortaya çıkan bulgular ve hızar atölyesinde meydana gelen olayın açıklığa kavuşturulması Tarsus katliamının sorumlularının belirlenmesinde önemli bir veri olacak.

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Kongresi sona erdi

ANKARA (ÖZEL)

ÇAĞDAŞ Hukukçular Derneği Genel Kurulu önceki gün Ankara'da toplandı. Bir gün süren Kongrenin sonunda, Genel Başkanlığa Avukat Nevzat Helvacı, Genel Sekreterliğe Avukat H.Tuğrul Çakın, Genel Saymanlığa Avukat Ali Ulvi Ortanca ve Yönetim Kurulu üyeliklerine Av. İsmail Çakmak, Av. Çetin Güner, Av. Yavuz Dersan, Av. Rıfat İnal seçildi.

Genel Kuruldan sonra yapılan açıklamada, Anayasanın değiştirilmesi istemlerine, olağanüstü haller ve sıkıyönetim yasa tasarıları ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulmasına, işkencelere karşı çıkılıyor ve bunlara karşı mücadele etmenin görev sayıldığı belirtiliyor.

Beyin kanaması geçiren Hatay Milletvekili Önal'ın durumu ciddi

ANKARA(AA)

CHP Hatay Milletvekili Mevlüt Önal beyin kanaması geçirdi ve Hacettepe Hastanesinde tedavi altına alındı.

Hastane yetkilileri Önal'ın sağlık durumunun ciddi olduğunu ve devamlı bakım servisinde kontrol altında tutulduğunu söylediler.

Devletin hedefi kim?

(Baştarafı 1. sayfada)

Brejnev'in Rusyası ile Türkeş'in MHP'sini bir yana bırakarak "Türkiye'nin en büyük düşmanı komünizmdir" demesi ibret vericidir. Ve Demirel hükümetinin yurdumuzun büyük milli sorunlarını çözmek ve bütün milleti birleştirmek anlayışından yoksun olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Başbakanın konuşmasında asıl önem taşıyan nokta devlete yüklediği görevdir. Devletin askerinin, jandarmasının, polisinin hedefi kimdir? Devletin hedefi kimdir? Devlet sorumluları ve Anayasal kurumların yöneticileri bu soruya açık seçik vanıt vermek durumundadırlar.

Demirel ne demek istemektedir? Orduyu, polisi, jandarmayı ve diğer devlet örgütlerini sola karşı cihada mı çağırmaktadır?

Başbakan günümüzün Hitler'i olan Brejnev'in Beşinci Kolu ile düzen değişikliği isteyen geniş halk kitlelerini, devrimcileri, özgürlük yanlılarını aynı sepete doldurmaktan ne yarar ummaktadır?

Başbakana göre İpekçilerin, Doğan Özlerin, Karafakioğullarının, Kaftancıoğullarının, Maraş katliamı kurbanlarının MHP'li katilleri, faşist devlet hayali uğruna ülkeyi kana bulayanlar, devleti, milleti ve vatanı mı savunmaktadırlar?

O zaman Türkeş ile Demirel arasında ne fark kalmaktadır?

Başbakan Demirel'in tutumu, Sayın Genelkurmay Başkanı Evren'in büyük bir sorumluluk duygusu ve milli birlik bilinci içinde dile getirdiği ve "sağcısıyla-solcusuyla" bütün yurttaşlarımızı birliğe çağıran tutumunun tamamen zıddıdır. Başbakanın milletin yarısını düşman gören anlayışı ve devlet terörüne sarılan tutumu Rusya'nın ve MHP'nin işini kolaylaştırmaktadır. Anarşi, bölünme va kardeş kavgası değirmenine su taşımaktadır.

Devleti, anarşinin kaynaklarına değil sola yönelten, özgürlük, refah ve can güvenliği isteyenleri işkence, dipçik, yasak ve Anayasa değişiklikleri ile bastırmaya çalışan tutum, MC örneğinde yaşadığımız gibi iflasa mahkumdur.

Yolun başında iken insanlarımıza "MHP geleceğine Rusya gelsin" dedirten bu zihniyet terkedilmelidir. Ortadoğu'da güçler dengesinde köklü değişikliklerin yaşandığı ve Rusya'nın yeni mevziler ele geçirmek için pusuda beklediği koşullarda Türkiye için yeni bir MC artık olanaksızdır.

TİKP Tunceli İl Başkanlığı, 1 Mayıs'ta halkı sahte solun tertiplerine karşı uyardı

TUNCELİ (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Tunceli İl Başkanlığı 1 Mayıs bayramıyla ilgili basına bir açıklamada bulunarak Tunceli'de tezgahlanan tertiplere karşı halkı uyardı. Açıklamada aynen şöyle deniyor:

"1 Mayıs'ta tezgahlanmak istenen tertiplere karşı uyanık olalım. Çeşitli sahte solcu gruplarla karanlık güçler, olaylar yaratmak için hızlı bir çalışma içine girmişlerdir.

"Diğer taraftan devlet de grupların kışkırtıcı tutumunu bahane ederek halk üzerinde terör estirmeye başlamıştır. Şehir içinde bir minibüsün yoldan çıkıp yuvarlandığı bir sırada halkın olay yerine gelmesi üzerine Sıkıyönetim görevlilerinin o anda vatandaşlara karşı takındığı tavır bunun en açık örneğidir. Son günlerde halkta tedirginlik artmıştır. Ve 1 Mayıs günü olayların çıkacağı söylentileri hızla yayılmaktadır. Alevi-Sünni vatandaşların birlikte yaşadıkları bölgelerde MHP'liler ve sahte solcular tertiplerine hız vermişlerdir. Bu bölgeler barut fıçısı haline getirilmiştir.

"Gerek MHP'liler, gerekse sahte solcular yalanlar yayarak partimizi de tertipler içine çekme çabasındadırlar. Pertek ilçesinin Pınarlar nahiyesinde çıkan olaylar bunun bir kanıtıdır.

"Tertip ve olayların hızla geliştiği günlerde 1 Mayıs'ı bu anarşi ortamının panzehiri olarak kutlayalım. 1 Mayıs'ta tezgahlanmak istenen tertipleri boşa çıkarmak için çocuklarımıza sahip çıkalım, maceracılara ve sahte solculara alet etmeyelim. Uyanıklığımızı artıralım. Halkımızın 1 Mayıs bayramını kutlarız."

TEŞEKKÜR

Toplumuna ve halkına saçacağı ışığın hasretiyle hayatının en verimli çağında aramızdan ayrılan; Doğunun ırak köşelerinden biri olan Kars ilinin Ardahan ilçesine bağlı olup 1959'da ilçe olan Hanak'ın Saskara köyünde doğan, yaşamının özlemine doymayan geleceğine ümitle bakan...

Fikir ve düşünce özgürlüğüne içten inanan, insanları birbirinden ayırmayan, kısa yaşamında karıncayı dahi incitmeyen, fikirleri hoşgörüyle karşılayan, toplumun, insanların dertlerine ortak olan, ölümüyle ailesini ve dostlarını acılara garkeden;

Ümit Kaftancıoğlu

11 Nisan 1980 Cuma günü erken saatte, işine gitmekte iken, evinin önünde kurulan pusu sonucu alçakça vurularak katledildi.

Ümit'e sıkılan kurşun; satılmış, beyinleri uyuşturulmuş eli kanlı faşist katiller tarafından sıkılmıştır. Ümit öldü ama ümitler ölmez!...

Duyduğumuz üzüntüyü bizimle duyan, bizimle paylaşan dostlara, İstanbul Radyosuna, bizzat emekleri geçen arkadaşlarına, telefon ve telgrafla yurt içi ve yurt dışı, acılarımızı paylaşanlara teşekkür ederiz.

Kaftancıoğlu Ailesi

Ağabeyi
İbrahim Tatar
Emekli öğretmen

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44–26 61 78 İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No: 16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
	Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık	900 TL.	1125 TL.
6 aylık	1800 TL.	2250 TL.
1 yıllık	3600 TL.	4500 TL.

NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
• Başlık yanı 4000 Tl.
• 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 Tl.
• 8. sayfa st/cm 1000 Tl.
• Renkli st/cm 1 700 Tl.
• Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 Tl.
• Küçük ilanlar kelimesi 30 Tl.

22340 - 756

cemal süreya PAÇAL

Melek Yüzlü

1967'lerde Cağaloğlu'ndaki dergi yönetim yerlerinde yeni bir yüz görülmeye başlamıştı. Öyküler yazan, adamakıllı ufak tefek bir genç. O sıralarda lise öğrencisiydi. Ama ufacık bedeniyle, özellikle de yüzüyle, olduğundan daküçük gösteriyordu. O günlerde kendi olanaklarıyla bir de öykü kitabı yayımlamıştı. Belki de erken ve hazırlıksız bir çıkışın sonucu olarak, öyküleri belli bir nitelik düzeyini tutturamıyordu. İlk aşamada büyük güçlüklerle karşılaştığı söylenebilir. Ama yılmadı. Bir tutku, büyük bir tutku taşıdığı anlaşılıyordu. Gerçek anlamda direndi. Bugüne geldi.

O tutku delikanlının hayat öyküsünde, yazmış olduğu öykülerdekinden de belirgin çizgiler taşımıştır. Bedensel bir şanssızlıkla örselenen bir hayat. Ama aynı zamanda beklenmedik çıkışlarla dolu bir hayat. Bakarsınız, bir devlet kuruluşunda memur olarak çalışmaya başlamış. Sonra bir bakarsınız, birkaç ay sonra bütün gemilerini yakarak soluğu bir Avrupa ülkesinde almış. Artık hep yurt dışında kalacak, kendine yeni bir hayat düzeni kuracaktır orda. Ama, o ne? Bakarsınız, "Orda yaşayamayacağımı anladım" diyerek bir hafta sonra geri dönmüş. Hem de bavulunu mavulunu ordaki bir otelde bırakarak.

Bir kızı sevmiş, karşılık görmeyince intihar etmeye karar vermiştir. Tam bu kararını yerine getireceği sırada bir edebiyat ödülü kazandığını öğrenerek kurtulmuştur. Edebiyat, yalnız bir yaşama biçimi değil, bir kurtuluştur da onun için. Hepimiz için öyle, diyeceksiniz. Onun için biraz daha fazla galiba. Şu da var: Yalnız bir gereksinim, vazgeçilmez bir şey değil onun için edebiyat; bir görünme yeri, bir uyum çaresi, yerine göre saldırı için de kullanılabilen bir silah. Bir giysi. Belki de bundan, yazmaktan çok, yazar oluş önemli olmuş onun hayatında. İnsan toplumunda ilk sanatçının belirişini gerektiren nedenlerle de ortaya çıkmış biri karşısındayız. O ilk ve çıplak nedenlerle.

Görünme aracı, arena, taktik, sığınma yeri, kimi zaman pusu, kimi zaman ağlama duvarı.. Bunların hepsidir edebiyat. Gene de, onun, şanssızlığını, yoksunluğunu hiçe saydığını, sayrılığa değil de bilgeliğe yöneldiğini, giderek hayatındaki her şeyi bilgelikte topladığını görüyoruz. Şanssızlığına sarılmış, ondan mizahlar, özseverlikler, çeşitli parıltılar çıkarmıştır. Bulduğu yol en iyi yol olmasa da, kendisi için elverişli yoldur. Yakışmaktadır da. Anlamıştır yakıştığını.

Daha yakışsın diye de, daha önce "iki gün yaşayamayacağını anladığı" Avrupa'nın yolunu ikinci kez tutar. Bu kez iki yıl kalır orda. Ülkenin dilini öğrenmek için en küçük bir çaba göstermeden, her gün, orda, iki günlükmüş gibi, dolanır durur kentleri. Aç susuz, zorluklarla dolu iki yıl.

Dönüş.

Gelir Ankara'ya, gider İstanbul'a. Sonra gene gelir Ankara'ya. Sonra gene gider İstanbul'a. Ve kalır orda. Yayınevlerinde çalışır, En uzak semtlerde ev tutar. Çok uzak olduğu için de gecelerini otellerde geçirir. Tabii yakın otellerde.

Yeni bunalım.

Ama bu çok sürmeyecek. Bir yeni ödül yetişecek. Kurtaracak onu. İkinci ödülü aldığı zaman şöyle demiştir: "Kırk yaşımda ölürüm diyordum. Bu ödülle yaş sınırı artık yetmişe çıktı." Yetmiş yaş planını berkiten bir olay daha var: Evlenmiştir.

Şimdi kitaplar çıkarıyor.

Bir yayınevini yönetiyor. Ama nedense, intihar eder gibi yönetiyor.

Kaçma değil görünme isteğiyle dolu. Bu yüzden hiç bir düş kırıklığına bana mısın demiyor. Bıçakla yontuyor düşkırıklarını. Nötr, hatta güzel denebilecek nesneler, biçimler çıkarıyor onlardan.

Bembeyaz tenli. Ama bir elinin bir parmağı zenci. Sigaradan.

Yüzünün yarısı bıyık.

Melek yüzlü jest havarisi.

Mat yolcu. Ebruli tanık.

İsveç'te bir işçi şair

Abdullah Yücel

ABDULLAH YÜCEL

Abdullah Gürgün

(STOCKHOLM)

Çoğu İsveçli, Konya'nın Kulu kazasını Türkiye'nin başkenti sanır. Çünkü Ankara'nın adını duymayan vardır ama Kulu'nun adını duymayan yoktur İsveçliler arasında. Buradaki işçilerimizin çoğu Kululudur.

İnsanlarımız Avrupa'ya sazlarını, sözlerini, duygularını, düşüncelerini, geleneklerini, göreneklerini, yemeklerini, içkilerini... kısacası kültürlerini de getirmişlerdir.

Abdullah Yücel de Kululuların medar-ı iftiharıdır. Biricik şairleridir onların. İşçilerimiz arasında tanımayan yok gibidir onu. Mütevazi, efendi, duygulu oluşuyla ve ince esprileriyle tümünün saygısını, sevgisini kazanmıştır.

Şiirlerini iş yerinde, boş zamanlarda yorgunluk çıkarmak için yazması değişik özelliklerinden biridir. Gam ve şevk karışımı buruk bir tat vardır şiirlerinde.

Şaire yaşam öyküsünü soruyorum. Yine o mütevazi haliyle kısaca özetliyor:

"1929 yılında Konya'nın Kulu ilçesinde doğdum. İlkokulu Kulu'da bitirdim. O tarihlerde nahiye olan Kulu'da ortaokul ve lise olmadığından okuyamadım. Anne ve babamın isteği üzerine on dört yaşımda evlendim. Bugün altı çocuk ve üç torun sahibiyim."

"Şiir yazmaya çok genç yaşta başladım. Gerek çevremin şiire karşı ilgisizliği ve gerekse olanaklarımın yetersiz oluşu nedeniyle, yazdığım şiirleri derleyemedim. Yazdıktan sonra onları ya yakar ya da yırtıp atardım."

"1965 yılında turist olarak İsviçre'ye geldim ve işçi oldum. O tarihlerde kaleme aldığım 'Yolculuk' şiirim Avrupa'ya niçin ve nasıl geldiğimi anlatır."

"1970'lerden sonra bazı şiir meraklıları ve yakın dostlarımın teşviki ile yazdığım şiirleri bir dosyada derlemeye başladım. Bugün için iki yüzün üzerinde şiirim var."

"Yazdığım şiirlerde ana yurdumun özlemi, köyümün hasreti ve bütün dünyadaki kardeşlerimin acı ızdırabı yatar."

"İnşallah günün birinde şiirlerimi bir kitapta toplayacağım."

Abdullah Yücel'in şiirleri şimdiye dek "Birlik", "İleri", "Özgür İnsan" ve "Hürriyet"te yayınlandı. Ayrıca şairin, Stockholm ve dolayı için yayın yapan Stockholm Türkiye Halk Birliği radyo yayını "Sılaya Doğru" da bir şiir köşesi programı var.

YOLCULUK

Bindokuzyüz altmış beşin yazında
Bir garip akıntı sürükler beni,
Cumanın : aydınlık o sabahında
Bir meçhul akıntı sürükler beni.
* * *
Kader mi yazgı mı anlayamadım
Ayrıldım yurdumdan her an ağladım,
Ağaya kul olup harçlık sağladım
Bir garip yolculuk beklerdi beni.
* * *
Ankara'dan İstanbul'un yoluna
Çeker gürbet beni kendi yoluna,
Yönüm dönüp bakamazdım ardıma
Sevdiklerden ayırmış yol beni.
* * *
Bulgaristan Yugoslavya arası
Yemyeşil dağları zümrüt yuvası,
Her an ağlar gariplerin anası
Anamdan da ayırmıştı yol beni.

Avusturya Almanya'nın Münih'te
Mola verdi tren bu büyük kentte,
Küçük yavrum uyuyorken beşikte
Yavrumdan da ayırmıştı yol beni.
* * *
Hiç biter mi yolculuğun çilesi
Her an ızdıraptır kontrol belası,
Yakar yüreğimi hasret yarası
Sevdiklerden ayırmıştı yol beni.
* * *
Harçlık dahi bırakmadım eşime
Bozuk düzen el atmıştı işime,
Düşmüştüm gurbete ekmek peşine
Ekmek için çeker gider yol beni.
* * *
Danimarka Stokholm arası
Çıkmıştı karşıma lisan belası,
Şiirimde geçen yol macerası
İsveç'e terk edip dönmüştü beni.

İran'da Farsça ve Azerice iki "Çağdaş Türkiye Hikayeleri Antolojisi" yayınlanacak

İran'da Sait Faik Abasıyanık'tan, Necati Güngör'e, 14 çağdaş öykücümüzün üçer öyküsünden oluşan Farsça ve Azerice iki ayrı dilde büyük bir antoloji hazırlandığı öğrenildi.

Türkiye edebiyatı üzerine inceleme ve araştırmalar yapmak üzere iki aya yakın bir süredir ülkemizde bulunan İran Azerbeycanı'ndan eleştirmen, edebiyat araştırıcısı, yazar ve ozan Hüseyin Düzgün "Çağdaş Türkiye Hikayeleri" adlı antolojinin kısa zamanda çevrilip yılbaşından önce yayınlanması konusunda ön hazırlıklarını sürdürüyor.

Azerbeycan'da devrik Şah döneminde Savakça yazı yazması yasaklanmış 14 yazardan biri olan, çeşitli kereler tutuklanan, işkence gören, Behrengi'nin kavga arkadaşı ozan ve eleştirmen Düzgün'ün hazırlayacağı antolojide Sait Faik, Sabahattin Ali, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Fakir Baykurt, Bekir Yıldız, Füruzan, Demirtaş Ceyhun, Dursun Akçam, Adnan Özyalçıner, Ümit Kaftancıoğlu, Mustafa Balel, Celal Özcan ve Necati Güngör'ün öyküleri yer alacak.

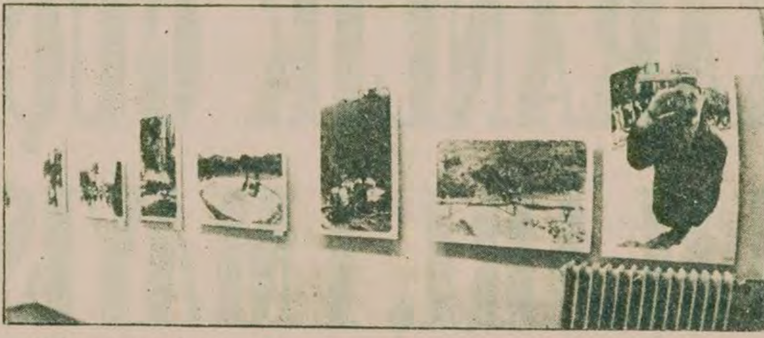
İki dilde h biri ikişer ciltten oluşacak "Çağdaş Türkiye Hikayeleri Antolojisi", Azerbeycan Halk Medeniyeti Müstakil Ocağı'nca yayımlanacak. Antolojide öykücülerimizin üçer öyküsünün yanı sıra yaşam öyküleri, dünya görüşleri, sanat anlayışları ve 14 öykücümüzün geçirdiği evrelerin inceleneceği tanıtma yazıları da yer alacak.

Azerbeycan Halk Medeniyeti Müstakil Ocağı Başkanı ve Yoldaş Dergisi ile Azatlık gazetesinin de yöneticisi olan Hüseyin Düzgün, 14 öykücümüzün öykülerinin Farsça ve Azericeye çevirisinin de kendisi tarafından gerçekleştirileceğini belirtiyor. Antolojinin "Türkiye halkının toplumsal yaşantısından gerçekçi tablolarla halkın özgün duyarlığının, renk ve motiflerinin yansıtılmasının yanında, ona içerisinde bulunduğu açmazı çözecek çıkış yolları gösteren, hiç değilse bu çıkış yolunu aramasını sezdiren ve özellikle Batı politikacılarının Türkiye'de oluşturmaya çalıştıkları yozlaşmış sanat anlayışının karşısına duvar gibi dikilen, anti-faşist yazarların ürünlerinin dost ve kardeş bir ülkede sergilenmesini," amaçladığını da sözlerine ekliyor.

Trabzon'da sergi açan fotoğraf sanatçısı

Mehmet Avcıdırlar:

«Bugün sanata karşı maalesef bir baskı var»

AKIN ORTAÇ (TRABZON)

MEHMET Avcıdırlar'ın Trabzon Güzel Sanatlar Galerisindeki fotoğraf sergisinin açılış kokteylindeyiz. Büyük bir kalabalık var galeride, adım atmak mümkün değil. Bu serginin açılışı bambaşka bir hava taşıyor, sıcacık, içtenlik dolu. Çevreme bakıyorum, yörenin sanat çevresinin dışından üretici, emekçi insanları görüyorum, ısınıyorum. Halka dönük olmayan küçük sanatçılar için bu galeri çok büyük, oysa halka dönük, halk için çalışan bir sanatçıya çok küçük gelmekte, anladığım Mehmet Avcıdırlar'ın sergisinde de bu böyle, gelenleriyle, resimlenenleriyle, belgelenenleriyle..

Açılışa katılan bazı sanatçıların sergi hakkındaki görüşlerini alıyoruz. Yusuf Katipoğlu "Avcıdırlar bize yine fotoğraf sanatının ne olduğunu gösterdi" diyor. Beyhan Özsüleyman da beğenisini "Bu fotoğraflar konuşuyor, doğayı ve insanlarını anlatıyor bize" sözleriyle açıklıyor.

Avcıdırlar'la söyleşi yapmak için randevu alıyor ve birkaç gün sonra görüşüyoruz.

— Okurlarımıza kendinizi tanıtır mısınız?

— 1929 yılında Mersin'de doğdum. 1942'de sanatla uğraşmaya başladım. Fotoğraf sanatına ilgi bende bu çocukluk yıllarımda doğdu. Savaş yıllarında Aydın yatılı sanat enstitüsünü kazanıp öğrenimimi sürdürdüm. Burada çok ilkel imkanlarla bir şeyler yapmaya çalıştım. Gençlik yıllarımda da bu imkansızlıklar sürdü. Demokrat Parti döneminde Çanakkale'de bir fotoğraf atölyesi açmıştım. İyi anımsarım, o yıllarda 93 kuruşa ithal edilen malı biz karaborsadan 15 liraya temin ederdik.

Daha sonra Mersin Ataş rafinerisinde çalıştım. Fotoğrafla uğraşırken bir yandan da çevremi araştırıyor, doğayı, insanları tanımaya çalışıyordum. Bir süre bu çevrede göçerlerin yaşantısıyla ilgilendim, onların fotoğraflarını çektim. İstanbul'da çektiğim 8 mm.lik bir belgesel filmi Vedat Ar hoca görüp beğenince, beni sinema çalışmaları yapma yönünde teşvik etti. Böylece 35 mm.lik belgesel filmlere yöneldim. "Yüce Dağlar" adlı bir belgesel yaptım. Ardından "Coşkun Sular", "Orman-Yeşil Hazine", "Yedi Göller" gibi tanıtıcı belgeseller çektim.

Bu arada Gültekin Çizgen'le birlikte Boğaziçi'nin yozlaşmasını belgeleyen bir fotoğraf sergisi hazırladık. Bu çalışmamız Turing Kulübü tarafından kitap olarak basıldı. 1962'de Hayat Mecmuası Yarışmasında mansiyon aldım. 1971'de Ankara Mimarlar Odası, 1973'de Kültür Bakanlığı ve 1976 yılında Turing Kulübü fotoğraf yarışmalarında ödüller kazandım. Ve bir perşembe günü geri dönmek üzere geldiğim Trabzon'da 1971'de yapıştım kaldım, o perşembe gününü getiremedim bir daha.

Şu anda Anadolu insanını yansıtabilmek amacıyla bir ansiklopediye yardımcı oluyorum. Tabii sergi çalışmalarım devam ediyor gördüğünüz gibi. Cumhuriyet'in 50. yılında Ticaret Odası tarafından verilen imkanlarla yaptığım "Trabzon" adli bir de belgeselim var.

— Halk sanatı konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

— Ben sanatı halk içinde, halkla birlikte yapmaya inanıyorum. Ben halkın yaşamına ortak olarak, onların acılarıyla, sevinçleriyle, örf ve adetlerini tanıyıp yaşayarak kendimce bir şeyler yaptım, yapacağım da. Bir sanatçı halkın yanında olmakla onur duyar.

— Resmi çevrelerin sanata karşı tutumu nasıl sizce?

— Bugün sanata karşı maalesef bir baskı var. En azından bir ekonomik baltalama. Örneğin; bilmem ne bankasının ya da (acıdır) Kültür Bakanlığının bugün sanata katkısı nedir? Yanıtlayayım. Bunlar sanatı ihaleye çıkartırlar. Kültür Bakanlığı bir belgesel yaptırmak ister, gazetede ihale ilanı çıkar. İhaleyi alan sözde bir belgesel hazırlar ve verir bakanlığa. Soruyorum bir belgeselin hazırlanması kaç yıl ister? Onlar birkaç ayda sözde bir belgeseli hazırlarlar. Oysa bir belgeselin hazırlanması ve tamamlanması için yıllar gerek, yıllar.

Bir arkadaşım var. Fotoğraf sanatçısı Gültekin Çizgen. Kendi başına, hiç bir yardım görmeksizin, Balkan ülkelerinin bile yapamadığını yapıyor, bir fotoğraf dergisi çıkartıyor. Oysa bu dergi bugün kağıda yapılan zamlarla daha da zorluklar içine düşüyor. Kültür Bakanlığına ve sanata çok büyük önem verenlere ithaf ederim.

— Karşılaştığınız maddi zorluklar nelerdir

— Saymakla bitmez ki.. Malzeme, film, makine.. Ne değildir diye sorsanız daha doğru olurdu.

— Gelecek için tasarılarınız neler?

— Şu anda renkli slayd çalışmalarım var. Teknik olarak ilerde daha büyük kapsamlı çalışmalarım olacağını yazabilirsiniz.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

İSTANBUL Sinema-Televizyon Enstitüsünde 14.00'de Ken Hughes'ün 1970 yapımı ÖLÜMSÜZ KAHRAMAN (Cromwell) adlı Türkçe altyazılı filmi (Oyn: R. Harris, A. Guinnes); 16.30'da Nevzat Pesen'in 1962'de John Steinbeck'in "Fareler ve İnsanlar'ından uyarlayarak yaptığı İKİMİZE BİR DÜNYA (Oyn: O. Günşiray, Ç. İlhan) sunuluyor.

İSTANBUL Fransız Kültür Merkezinde, 19.00 ve 21.00'de Jean-Pierre Melville'in 1973'de çektiği ve Türkiye'de ilk kez gösterilecek olan BİR POLİS (Un Flic) var. Başrolde Alain Delon oynuyor.

İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde, 18.00'de 'Beyaz Otobüs'' (White Bus) adlı filmin yapım evrelerini konu edinen bir belgesel gösterilecek.

İSTANBUL İtalyan Kültür Merkezinde 17.15 ve 19.30'da, Batıda son yıllarda çok sözü edilen İtalyan yönetmeni Luigi Comencini'nin 1965 yapımı bir filmi YOLDAŞ DON CAMİLLO (İl Campagno Don Camillo) sunulacak. Başrollerde Fernandel, Gino Cervi ve Saro Urzi var.

TOPLANTI

ANKARA Sanat Sevenler Derneğinde, 18.00de Nazlı Eray, 'Edebiyatta Fantastik Gerçekçilik'' konusunda bir söyleşide bulunacak.

OPERA

İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde, 20.00'de İstanbul Devlet Opera ve Balesinin sunacağı 4. MURAT operası izlenebilir.

ANKARA Devlet Opera ve Balesi, 20.30'da Carl Orff'un müzikali CARMİNA BURANA yı sergileyecek.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.35 İKİ TANIK

Sürekli filmin bugün yayınlanacak olan 5. bölümünde, Jon Febrier artık hastanede kendini iyice kabul ettirip, zor vakalar karşısında herkesin yardıma çağırdığı bir doktor olmuştur. Kardeşi Harold Ferrier ise başka konularda başarılı olmaya çalışmakta, ağabeyinin gizlice sevdiği Jenny'i baştan çıkarmak için uğraşmaktadır.

18.50 Lassie insanlık dersi veriyor

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan bölümünde yanındaki kılavuz köpeğe karşın kör adama motosiklet çarpar. Yardımsever Lassie hemen kör adamın yardımına koşar. Kaza geçiren kılavuz köpeği de veterinere götürür.

22.50 Mavi Kuş

Turizm mevsimi dolayısıyla hazırlanmış programda Bodrum'un doğal güzellikleri, kameramanların ustalıklarıyla çok güzel bir şekilde sergileniyor. Programı Atilla İlvan hazırladı.

19.15 Kadın Ana

Cıbılköy'e elektrik geliyor

Kadın ana ve Dibekçi Salih'in gazetelerdeki röportajlarının yankıları devam ederken, Cıbılköy'e elektrik geliverir. Köycek sevinirler. Henüz evlerde yoktur ama köy elektriğe kavuşmuştur.

Dibekçi'nin küçük kardeşi çağdaş ağa Tahir bir başka sevinir. Çünkü o daha önce hesabını yapmış, dükkanında elektrikli malzemeler satmayı planlamıştır.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER

Şarap kaldı ortada ve bardak barda ve hesap ortada...

Sorumlu Pehlivan yutkundu: *'Vay anasını!''* Herif direğe toslayıp, acıdan iki büklüm eğilmişken, gerisini düşünmedi, karanlıkları iki pençesiyle yırtarak ileri atıldı. Yere kapaklanmak üzereyken yetişip tuttu onu ve, *''Hayrola evlat?''* diye sordu.

Öbürü, *"evlat"* dediği ağa babası yerindeki adamsa karnından ve burnundan soluyordu. Dışarı uğramış kör, ince ve kalın barsaklarını avuçlarıyla yerden toplayıp karnına tıkmağa uğraşıyordu. Buna uğraşırken suratından kanlı terler boşanıyordu. Terler boşanırken, ağzının içinde anlamsız şiir, alegorik ve fantasmagorik öykü türünden bir şeyler geveleyip duruyordu.

Sorumlu Pehlivan, onun ne dediğini, ne demelere getirdiğini doğrusu kestiremiyordu. Uzun kulaklarından birini ağzına yaklaştırınca, leş gibi içki kokusuyla birlikte şu mırıltıyı duydu:

— Karnıma.. ıh mın.. an on.. bir şarjör dolusu kurşun yedim.

— Bunu herkes yiyemez. Oh afiyet olsun, şeker bal olsun, yarasın! dedi Pehlivan. Sen bana, şans bunu yediren eliaçık, bonkör hergelenin adını söyle!

— Sorma geç.

Cılk Kamber nam-ı diğeri Hırtoğlan, herkesçe bilinegelen inceliği ile:

— Soranm lan dürzü! dedi.

Demesiyle, adam ellerini önünde kavuşturup:

— Ya efendi, elhamdülillah Dürzi.. deyip, dürzülüğünden dolayı Tanrıya şükürlerini bildirdi.

— İyi dinle. Ben her şeyi soranm. Bana hesap vermek zorundasın.

— Amenna. İlle ve lakin.. fakat ve zira.. şarap kaldı bardakta ve bardak barda ve hesap ortada..

— Arkadaş, oğlum sende iş kalmamış. Bu bar hangi namuslu barmış? *''Ka.. ka.. ka..''* diyen yaralı adam gerisini getirememiş, ağzından burnundan bir kandır boşanmıştı.

Birazını üstüne giyen Pehlivan sanki bundan pek hoşlanmış, *'Yarabbi şükür, doydumsa yüzüme tükür!''* diye homurdanmış, böylelikle, bir söylentiye göre doymazlığı ile ünlü dedesi Çıplak Ali'nin, bir başka söylentiye göre İtalyan dedesi Anastasi Capodimonte'nin ruhunu yeniden canlandırmış ve yaşatmıştı.. Varsan baksan şu dünya çok alçaktı. Herife bu haltı Baas'çılar mı, Nasır'cılar mı kim ettiyse, kesin hesaplaşmaya girişerek onları pars gibi parçalayacaktı. Binaenaleyh, salise sektirmeden yola çıktı. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Balıkesir New York, Paris gibi ikili bir yaşam vardı Bağdat'ta, kimi yerinde şenlik ve gösteriş yerinde kimi yerinde yoksulluk diz boyu idi. Raşid caddesindeki yerli yabancı bankalarla mağazalar pırıl pırıl, kalaycılar ve bakırcılar çarşısıyla havlucu dükkanlarındaysa tüm renkler iç karartıcı, donuk ve kopkoyu idi.

Herif nasıl kekelemişti? *''Ka.. ka.. ka..''* diye kekelemişti. Ne demeye gelmişti? Herhalde, *''Kaka''* ya da *''Kaz kafalının tekisin!''* demeye gelmemişti.

Öyleyse?

Sıradan bir adam olsa nadi neyse ne, ama sap demeden samanı, leb demeden leblebiyi çakan yaman bir Pehlivan için *''ka''* ve *''ka''* hecelerini birleştirip ondan bir anlam çıkarmak elbette ki çocuk oyuncağı idi. Eliyle değilse bile, ön ve arka ayaklarıyla koymuşcasına bilmekteydi ki, herifin dillendirmek istediği yer olsa olsa *''Kazık Bar''*dır.

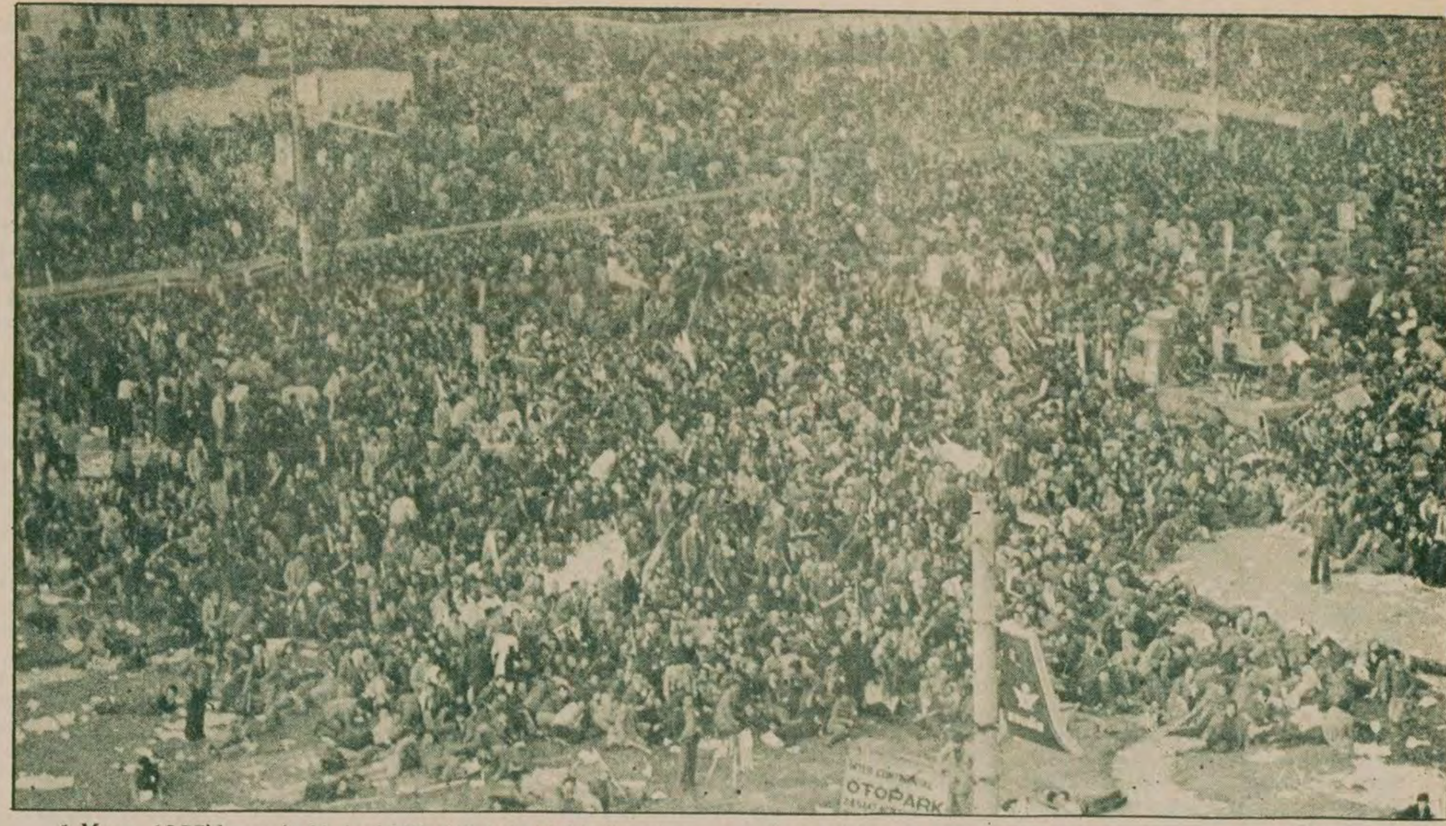
Sen gel de, *''Turistik yerler beş kazıksa, barlar on kazık..''* deme: *''Canım efendim, bu Irak ulusuna da yazık!''* diye ateş püskürme. Ve de içıenme!

Bunun tersini düşünmek ve sapmak, en başta, erkekliğe sığmazdı. Dolayısıyla, nerede olduğunu sağa sola sorup soruşturup, hemen barın yolunu tutu. İlerdeki sokakta kapılar açıldıkça, soyulup soğana döndürülmüş sarhoşlar kapı dışarı edildikçe yanık memleket havaları ve çoşkun göbek havaları birbirine karışıyordu. Bunlar kulağına geldikçe, Hırtoğlan hışımla ve pişmiş kelle gibi sırıtıyordu. Giysileri nakışlı, süzgün bakışlı yosmalar, göbek taşındaysa göbek taşında, müşteri sızdırmak için masa başındaysa masa başında, kimbilir nasıl kıvırıyor, nasıl kırıtıyordu? Ve gene dolayısıyla, ışıkları uzaktan yanıp sönen bara yaklaştıkça pergelleri daha çok açıyor, böylece o bara doğru, bar ona doğru hızla yaklaşıyordu.

DEVAM EDECEK

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

1 Mayıs 1977'de MC'nin kanlı tertibi sonucu, 34 yurttaşımız katledildi

1 Mayıs 1977'de geniş bir işçi kitlesi Taksim'deki gösteriye katıldı. Bu miting Türkiye tarihindeki en büyük işçi mitinglerinden birisiydi. Ancak DİSK yönetimindeki TKP yanlıları Doğu Berlin'den aldıkları talimatlara uyarak, daha 1 Mayıs öncesinden itibaren bölücü ve kışkırtıcı bir propaganda yürüttüler. Daha sonra ortaya çıkan tertip için elverişli zemini yaratanlar arasında yer aldılar.

KARANLIK GÜÇLER VE SOVYET YANLILARI, 1 MAYIS'I NASIL SAPTIRDI

Silahlar patladığı zaman çok kişi ateşin nereden geldiğini kestiremiyordu. Bu konuda olaydan sonra da çok şey söylendi. Ama ateş ne yönden gelirse gelsin gerçek şuydu. Silah sıkanların arkasında Türkiye'deki demokrasi ve özgürlükleri yok etmek ve kitlelerin mücadelesini sindirmek isteyen karanlık güçler vardı.

İŞÇİ SERVİSİ

SON üç yıldır 1 Mayıslar ülkemizdeki karanlık güçlerin ve Sovyet yanlılarının çeşitli tertip ve kışkırtmalara giriştiği bir gün haline geldi. Dünyanın bütün ülkelerinde işçi sınıfının günü olarak kabul edilmiş olan 1 Mayıs ne yazık ki, işçi sınıfı üzerinde oynanan ihanet oyunlarının aleti yapılmak istendi. Öte yandan yurdumuzda demokrasiye ve özgürlüğe kasteden güçler 1 Mayısı kanlı katliamlar düzenlemek ve halk üzerindeki baskıları artırmak için fırsat bildiler.

İşçi sınıfımız 1980 1 Mayısına son üç yılın acı deneyleri ile giriyor. Yine çeşitli kışkırtmaların yapıldığı bu günlerde geçmiş 1 Mayısları bir kez daha anmakta ve sol adına ortaya çıkan revizyonizm ve maceracılığın yaptıklarını hatırlamakta yarar var.

1 Mayıs 1977. DİSK'in başına çöreklenmiş olan Sovyet yanlıları "işçi sınıfı adına konuştuklarını" ilan ederek Taksim meydanına "Maocuları sokmayacaklarını" belirtiyorlar. Tertibin başlangıcı burada. Ama büyük bir tertip için çatışmayı körükleyen iki taraf gerekiyor. Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği ve Halkın Yolu'ndan oluşan üçlü blok Taksim meydanına ayrı bir grup olarak geleceklerini ve mutlaka meydana gireceklerini ilan ediyorlar. Tamam işte, şimdi iki taraf oluşmuştur. Meydana "Maocuları sokmayacaklarını" söyleyenler ve "Meydana zorla da olsa gireceklerini" ilan edenler.

Bu, işçi sınıfını düşünenlerin, 1 Mayısı gerçekten bir işçi bayramı olarak kutlamak isteyenlerin tutumu değildir. İki taraf da beyanatlar vererek yangına körükle gidiyorlar. O zamanki HALKIN SESİ dergisi, gerek Sovyet yanlılarının tutumunu protesto ediyor, gerekse üçlü blokun çatışmayı körükleyen tutumu konusunda işçileri, halkı uyarıyor. Taksim meydanına bu şartlarda bu biçimde gidilmesinin mutlaka büyük çatışmalara yol açacağını belirtiyor.

Karanlık köşelerde el oğuşturanlar var sevinçle. Bunlar kanlı bir tertip için gereken ortamın doğduğunu düşünen gizli faşist güçler, kontrgerillanın elemanları. HALKIN SESİ ne yapılırsa bunların yapacağını açıklıyor, basın bildirileri yayınlıyor.

Bununla da yetinilmiyor. HALKIN SESİ çevresinde toplanmış olan devrimciler "üçlü blokun" 1 Mayıs öncesi düzenlediği hazırlık toplantılarına da katılıyorlar. Bir sendikada yapılan toplantıda bunun büyük bir provakasyona yol açacağı, herkesin tarihi sorumlulukla karşı karşıya olduğu, MC'nin oyununa gelmemek gerektiği, Taksim alanına ayrı bir güç oluşturarak gitmenin felakete yol açacağı belirtiliyor. Orada bulunanlardan bir kaçı, özellikle Aktancılar tahrikçi bir tutum alıyorlar. "Bunlar Aydınlıkçıdır. Bunlara kulak asmayın" diyorlar.

Devrimciler, işçilerle, kitle örgütleriyle, sendikalarla birlikte Taksim alanına gitmeye, gerek Sovyet yanlılarının, gerekse "üçlü blokun" yaratacakları çatışma ortamını ellerinden geldiğince engellemeye karar veriyorlar. işçileri tertiplere ve katliam özlemcilerine karşı ellerinden geldiğince uyarıyorlar.

Ama iki tarafın dizginsiz tutumları ve katliam tertipçilerinin hazırlıkları üstün geliyor. Halkın üzerine kurşun yağdırılıyor. 34 emekçi öldürülüyor. 1 Mayıs kana bulanıyor. Günaydın gazetesi "Maocu vatan hainleri 1 Mayıs alanını kana buladı" diye manşet atıyor, gerçekleri çarpıtarak. Kontrgerillacılarla el ele verenler emekçilerin naaşı üzerinden istismar çabalarını sürdürüyorlar.

Bu çabaların karşısına yine HALKIN SESİ dikiliyor. Üçlü blokun kahramanları tam sipere geçmişken HALKIN SESİ cesur sesiyle halka hitap ediyor: "MC'nin kanlı tertibi." Böylece halka yöneltilen saldırılar püskürtülüyor ve esas sorumlular gün ışığına çıkarılıyor.

1 Mayıs 1977- Kanlı tertibin baş aktörleri: Sovyet yanlıları ve Üçlü Blok

Üçlü Blok o gün Saraçhane'de toplanmıştı. 1 Mayıs'tan önce yapılan bütün uyarılar fayda vermemiş, tertibin üstüne biline biline gitmişlerdi. Halkın Sesi dergisi o dönemde Üçlü Blok'un provokasyona yeşil ışık yakan çizgisini mahkum etti ve herkesi uyardı. Ne yazık ki maceracıların hırsı gözlerini önlerini göremeyecek kadar karartmıştı.

1 Mayıs 1978. Sovyet yanlıları yine faaliyet halindeler. 1 Mayıs'ı yeniden istismar etmeye hazırlanıyorlar. 1 Mayıs işçi bayramını Rusya'ya bir temenna mitingi haline getirmeye çalışıyorlar. Türkiye İşçi Köylü Partisi, revizyonistlerin hakimiyeti altında böyle bir gösterinin 1 Mayıs'ı kutlamak anlamına gelmeyeceğini, buraya katılmanın Rusya'nın gösteri kalabalığını artırmak olacağını açıklıyor. Emekçileri ve devrimcileri böyle bir gösteriye katılmamaya çağırıyor. Birçok devrimci ve solcu grup TİKP'nin bu uyarısına uymayarak miting alanına gidiyorlar. Ancak emekçiler mitinge itibar etmiyorlar.

Sonuç ortada. Sovyet yanlıları sakladıkları pankartları bir anda açıveriyorlar. Ortalık "Yaşasın SSCB", "Çok yaşa İ. Bilen Yoldaş", "Atılım aramızda" pankartlarıyla doluyor. Ortada ne bir işçi talebi, ne ülke ile ilgili bir şey yok. Toplantıya katılan CHP Milletvekilleri, "Kendi sloganlarımızı hakim kılacağız" diyen sol gruplar gerçekten de bu pankartların kalabalığını oluşturmaktan başka bir işlev yerine getiremiyorlar. TİKP'nin uyarısı bir kere daha tarih tarafından doğrulanıyor.

1 Mayıs 1979. Rus yanlısı sahte TKP tahriklerini yeniden yoğunlaştırıyor. "1 Mayıs mutlaka Taksim'de kutlanacaktır" diye bas bas bağırıyor. DİSK yöneticilerini korkaklıkla suçlayarak tahrik ediyor. Revizyonistler ve maceracılar işçi sınıfını hazır olmadığı çatışmalara sürüklemek istiyorlar. Meseleyi bir bedava kahramanlık havasına getirmeye çalışıyorlar. Ancak işçi sınıfı ihtiyatlıdır, ayakları yere basar. Oynanan oyunu görüyor. TİKP bir kere daha uyarıyor emekçileri. Asla keskinlik yarışına çıkmadan, gelecek suçlamalardan korkmadan.

DİSK yöneticileri sahte TKP'nin tahrikine kapılarak "Taksim'e gideceğiz" diyor. Behice Boran keza aynı sözleri tekrarlıyor. Ama o ne? Bir de bakıyorsunuz, sahte TKP tahriklerinin başarıya ulaşmasından müsterih bir şekilde Taksim'den vazgeçiyor ve İzmir'e kaçarak orada miting yapıyor. Sonuç ne? İstanbul'da sokağa çıkma yasağı. Ömründe ilk defa kahramanlık yapmaya kalkışan Behice Boran ve Partisi ise askerlerin karşısında yere yatmış.

1 Mayıs işçi sınıfının bayramıdır. Bütün dünya işçilerinin birlik, mücadele, dayanışma günüdür. Yıllar süren baskılar bunu önleyemedi. Son yıllarda revizyonist Rus yanlılarının ve maceracıların işçi sınıfını sürmek istedikleri ortam da 1 Mayıs'a gölge düşüremez.

İşçi sınıfı, tarihi bir kaçınılmazlık olarak elbette kendi önderliğinin etrafında toplanacak ve meydanlarda 1 Mayısları gönül rahatlığı ile kutlayacaktır. Ne hakim sınıf baskısı, ne revizyonist ihanet, ne maceracı intihar çizgisi bunu önleyemeyecektir.

Öyleyse bugün görev, geçmişten ders çıkarmak, birleşmek, işçi sınıfının, devrimci önderliği etrafında birleşmek.

1 Mayıs «Bahar Bayramı» mıdır?

İŞÇİLERİN 19. yüzyıldan beri bütün dünyada kutladıkları 1 Mayıs'ın tarihinde işçi sınıfının ekonomik ve sosyal hakları için yürüttüğü mücadele yatmaktadır.

İlk kez 1886 yılında Amerika'da 8 saatlik işgününün kabulü için 1 Mayıs'ta büyük kitle gösterileri düzenlenmiş daha sonra bu bütün dünyaya yayılmıştır. Amerika'da, Avrupa'da, Asya'da ve dünyanın dört bir yanında 1 Mayıs işçi haklarının savunulduğu bir gün olarak kutlanmaktadır.

Türkiye'de de 1 Mayıs'ın geçmişi 1909'lara kadar uzanır. Bu yıl Osmanlı İmparatorluğu egemenliği altındaki Selanik'te işçiler ilk kez 1 Mayıs gösterileri düzenler. Daha sonra 1910 ve 1912 yıllarında da 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak kutlanır. Ama şüphesiz Türkiye işçi sınıfının tarihinde en anlamlı 1 Mayıslar 1920 21 yıllarında yapılmıştır.

1920'de emperyalist işgal altındaki İstanbul'da işgale ve Osmanlı idaresinin yoğun bastırma çabalarına rağmen 1 Mayıs işçi bayramı coşkun bir şekilde gösterilerle kutlanmıştır. İşçiler Haliç'ten başlayarak Karaköy üzerinden Beyoğlu'na kadar bir yürüyüş düzenler. Türkiye Sosyalist Fırkasının etkinliğinde yapılan mitingde işçiler "İstiklal" pankartları taşımışlardır.

1922 1 Mayıs'ı ise tam anlamıyla İstanbul'daki emperyalist işgali protesto şekline dönüşmüştür. Bildiriler dağıtılmış, grevler birbirini izlemiştir. Ankara ve Adapazarı'nda da milli mücadelenin isimsiz kahramanı İmalat-ı Harbiye işçileri 1 Mayıs'ı coşkun bir şekilde kutlamışlardır. Kurtuluş Savaşı boyunca 1 Mayıs İşçi Bayramı, emperyalizme karşı mücadelenin dayanaklarından birisi olmuştur.

1923 ve 24 yıllarında ise yavaş yavaş kısıtlama dönemi başlar. 8 saatlik işgünü, grev hakkı gibi talepler öne süren işçiler tutuklanır. Daha sonraki yıllarda baskılar giderek artar.

1 Mayıs'ın Bahar Bayramı olarak tanıtılmak istenmesi bu döneme rastlar. 1935 yılında çıkarılan Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Yasasında 1 Mayıs Bahar Bayramı olarak kabul edilir. İşçi hakları ve 1 Mayıs'ın işçi geleneği unutturulmak istenir. "1 Mayıs" ve "İşçi" gibi sözler bile yasaklanır.

17.00	BÖLGESEL HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SINAVA DOĞRU
18.50	LASSİE
19.15	KADIN ANA
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
20.40	TURİZM REHBERİ
20.50	MAVİ DÜŞ
21.35	İKİ TANIK
22.15	KLASIK BATI MÜZİĞİ
22.50	HABERLER

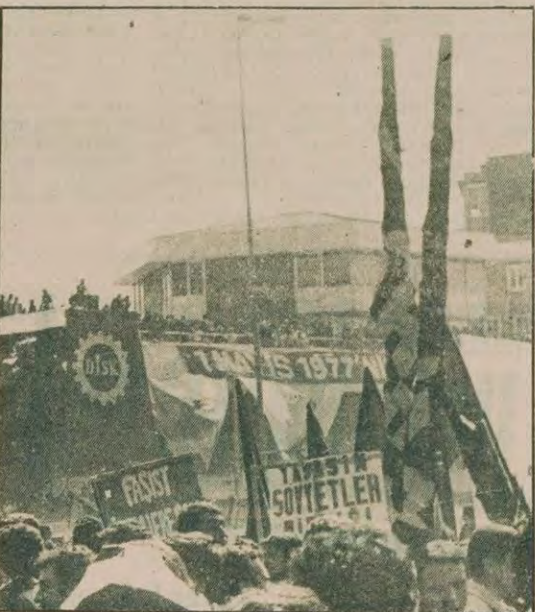
1 Mayıs 1978- Rus Beşinci Kolunun Taksim'deki gövde gösterisi ve izleyiciler

1 Mayıs 1978'de ayakları Türkiye toprağından kopuk olan Rus Beşinci Kolu bir gövde gösterisi yapmak için DİSK'in paravanası ardına sığınıyordu. İGD alana girdikten bir süre sonra "Atılım bizimle", "Bilen Yoldaş çok yaşa", "Yaşasın Sovyetler Birliği" gibi Türkiye'de Rus uşaklığını simgeleyen pankartlar açılıyor ve DİSK yöneticileri de bu gösteriyi öylece izliyorlardı. Bu olay daha sonra DİSK yönetimi arasında önemli sürtüşmelere yol açacak, ancak 1980'lerde DİSK yönetimi tarafından tamamen unutulacaktı.

1 Mayıs 1978'in önemli bir özelliği de geniş işçi kitlesinin Taksim'e gelmemesiydi.

1 MAYIS 1979- SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI

1 Mayıs 1979: Askeri birliklerin kontrolünde bom boş Taksim alanı. İstanbul halkı o gün evinde hapsoldu. Kışkırtma ve tahrikler baskıları artırdı.

Revizyonizm ve maceracılığın yol açtığı gelişmeler kitlelerin haklı mücadelelerinin önüne bir kez daha engel olarak dikiliyordu.